



**KOMISJA EUROPEJSKA**

EUROPEJSKI URZĄD DS. ZWALCZANIA NADUŻYCI FINANSOWYCH (OLAF)

Wsparcie operacyjne i polityczne

**Zapobieganie nadużyciom finansowym i wywiad**

Bruksela,  
OLAF/C2/JK/MN/LM/AB

**ZBIÓR ANONIMOWYCH SPRAW  
DZIAŁANIA STRUKTURALNE**

**14 stycznia 2011 r.**

W komunikacie Komisji pt. „Zapobieganie nadu•yciom finansowym przy wykorzystaniu wyników operacyjnych: dynamiczne podej•cie do kwestii odporno•ci przepisów na nadu•ycia finansowe”<sup>1</sup> wykorzystano do•wiadczenia operacyjne OLAF w celu opracowania metod zapewnienia odporno•ci przepisów na nadu•ycia finansowe, z których skorzystaj• inne s•u•by Komisji i pa•stwa cz•onkowskie. Na podstawie powy•szego komunikatu OLAF przygotowuje specjalne produkty dotycz•ce odporno•ci przepisów na nadu•ycia finansowe, takie jak zbiory anonimowych spraw.

Mam przyjemno•• przedstawi• Pa•stwu pierwszy zbiór najcz•stszych przypadków w obszarze dzia•a• strukturalnych.

Niniejszy zbiór wnosi wk•ad w strategi• zapobiegania nadu•yciom finansowym realizowan• przez Komisj• Europejsk• w obszarze dzia•a• strukturalnych poprzez systematyczn• analiz• wyników dzia•alno•ci operacyjnej OLAF prowadzonej w tym obszarze przez ostatnie 7 lat. Zbiór powinien przyczyni• si• do podniesienia •wiadomo•ci w odniesieniu do nadu•y• finansowych oraz do wspierania kwestii „odporno•ci przepisów na nadu•ycia finansowe” w odpowiednich wnioskach ustawodawczych. Ponadto sporz•dzono podsumowanie wyników dzia•alno•ci wywiadowczej OLAF. Wyniki te s• oparte na analizie szeregu •ród•, takich jak zg•oszenia pa•stw cz•onkowskich w obszarze dzia•a• strukturalnych.

Ponadto Komisja jest w trakcie opracowywania ogólnej strategii w zakresie zwalczania nadu•y• finansowych, aby poprawi• zdolno•• reakcji na rzeczywiste ryzyko nadu•y• finansowych, uwzgl•dni• zmiany wynikaj•ce z traktatu lizbo•skiego oraz osi•gn•• cele polityki instytucji UE. W strategii Komisji w zakresie zwalczania nadu•y• finansowych, nad któr• trwaj• obecnie prace, nacisk zostanie po•o•ony na zapobieganie nadu•yciom finansowym, ale uwzgl•dnione zostan• równie• inne aspekty z zastosowaniem podej•cia holistycznego, które jest niezb•dne do skutecznego zwalczania takich nadu•y•. Wspomniana strategia b•dzie zawiera• plan dzia•ania obejmuj•cy •rodki operacyjne. Uwa•am, •e niniejszy zbiór stanowi praktyczne narz•dzie w ramach przedmiotowego podej•cia, które zapewni wsparcie pa•stwom cz•onkowskim i s•u•bom Komisji poprzez opis metod dzia•ania oszustów i wskazanie „sygna•ów ostrzegawczych”.

Dlatego te• niniejszy zbiór zostanie udost•pniony wszystkim odpowiednim zainteresowanym stronom: s•u•bom Komisji i w•a•ciwym organom pa•stw cz•onkowskich.

Jestem przekonany, •e podniesienie •wiadomo•ci w odniesieniu do nadu•y• finansowych ma zasadnicze znaczenie dla instytucji zarz•dzaj•cych i audytowych, a tak•e dla s•u•b Komisji odpowiedzialnych za zarz•dzanie dzielone dzia•aniami strukturalnymi. Podniesienie •wiadomo•ci przyczyni si• do wsparcia prowadzonych dzia•a• w zakresie wykrywania i •agodzenia skutków nadu•y• finansowych, aby lepiej chroni• pieni•dze podatników UE.

**Algirdas Šemeta**

**Komisarz ds. podatków i unii celnej, audytu oraz  
zwalczania nadu•y• finansowych**

---

<sup>1</sup> COM (2007) 806.

Jako niedawno mianowany dyrektor generalny OLAF cieszy się, że może przedstawić Państwu zbiór najciekawszych przypadków.

OLAF ma wyjątkowo możliwości wyczerpania, w ramach jednego urzędu, działalności operacyjnej z polityki zwalczania nadużyć finansowych.

Nasi urzędnicy ledczy prowadzą dochodzenia administracyjne w państwach członkowskich i poza ich granicami. Korzystając z doświadczeń operacyjnych OLAF, nasi pracownicy do spraw zapobiegania nadużyciom finansowym mogą identyfikować wyciągnięte wnioski. Wyniki tych doświadczeń są udostępniane naszym partnerom za pomocą różnych instrumentów praktycznych, takich jak niniejszy zbiór.

Państwa członkowskie zgłaszają Komisji nieprawidłowości stwierdzone w obszarze działań strukturalnych. OLAF przetwarza i analizuje te informacje. Wynikiem połączenia takiej analizy i własnego doświadczenia operacyjnego OLAF są cenne informacje, które pomagają organom odpowiedzialnym za zarządzanie funduszami UE w zapobieganiu nadużyciom finansowym i ich wykrywaniu.

Zapobieganie nadużyciom finansowym ma zasadnicze znaczenie, jeżeli mamy w skuteczny sposób chronić interesy finansowe UE. Zapobieganie nadużyciom finansowym i dochodzenia mają charakter komplementarny. Prowadzenie dochodzeń w sprawie podejrzeń nadużyć finansowych ma efekt odstraszający oszustów. Uniemożliwienie oszustom popełniania nadużyć finansowych jest najbardziej opłacalnym sposobem zmniejszenia wpływu takich nadużyć na społeczeństwo.

Jestem pewien, że niniejszy zbiór będzie stanowił wartościowy dodatek, ponieważ pozwoli nam skuteczniej zapobiegać nadużyciom finansowym i wykrywać je w ramach ogólnej strategii Komisji w zakresie zwalczania nadużyć finansowych. OLAF będzie aktywnie udzielał innym służbom Komisji i państwom członkowskim dalszego wsparcia, służąc swoją wiedzą specjalistyczną w zakresie zapobiegania nadużyciom finansowym i ich wykrywania oraz prowadzenia dochodzeń.

Wzywam wszystkie zainteresowane służby do możliwie najlepszego wykorzystania niniejszego zbioru oraz do udostępnienia OLAF własnych pomysłów i doświadczeń, tak abyśmy mogli wzmocnić wysiłki na rzecz zwalczania nadużyć finansowych.

**Giovanni Kessler**

**Dyrektor      generalny  
OLAF**

## Spis treści

1.	WPROWADZENIE.....	5
2.	CEL ZBIORU .....	5
3.	OCENA SEKTOROWA.....	6
	A. Analiza statystyczna nieprawidłowości i podejrzeń nadużyć finansowych zgłoszonych przez państwa członkowskie – sprawozdanie roczne na podstawie art. 325 TFUE .....	7
	B. Wyniki projektów wywiadowczych .....	10
	C. Wyniki działalności operacyjnej OLAF .....	11
4.	STRUKTURA ZBIORU.....	12
5.	ZBIÓR ANONIMOWYCH SPRAW .....	15
	1.1. Kategoria „Fałszywa deklaracja – fałszywe lub sfałszowane dokumenty potwierdzające brak takich dokumentów” .....	17
	1.2. Grupa „Podwójne finansowanie” .....	41
	1.3. Konflikt interesów.....	45
	1.4. Naruszenie zasad udzielania zamówień publicznych .....	53
	1.5. Działania nie podjęto, nie zakończono lub nie wykonano zgodnie z zasadami .....	60
	1.6. Naruszenie w odniesieniu do systemu współfinansowania .....	70

## 1. WPROWADZENIE

W art. 325 ust. 4 Traktatu przewiduje się środki, które mają zostać uchwalone w dziedzinach zapobiegania nadużyciom finansowym naruszającym interesy finansowe Unii i zwalczania tych nadużyć w celu zapewnienia skutecznej i równoważnej ochrony w państwach członkowskich.

Na podstawie rozporządzenia (WE) nr 1073/1999<sup>1</sup> do zadań OLAF należy prowadzenie dochodzeń oraz (zgodnie z art. 1 ust. 2 rozporządzenia (WE) nr 1073/1999<sup>2</sup>) udział w opracowywaniu polityki Komisji Europejskiej w zakresie zwalczania nadużyciom finansowych.

W tym kontekście w komunikacie Komisji pt. „Zapobieganie nadużyciom finansowym przy wykorzystaniu wyników operacyjnych: dynamiczne podejście do kwestii odporności przepisów na nadużycia finansowe”<sup>3</sup> określono metodę zapewnienia odporności przepisów na nadużycia finansowe, która jest oparta głównie na wynikach działalności operacyjnej i wywiadowczej OLAF.

Jednym z filarów prowadzonej przez Komisję strategii zapobiegania nadużyciom finansowym jest korzystanie z wyników działalności dochodzeniowej i analiz wywiadowczych, a następnie przekazywanie wyciągniętych wniosków innym służbom Komisji oraz, w stosownych przypadkach, instytucjom UE i państwom członkowskim.

Zbiór anonimowych spraw obejmuje działania strukturalne i stanowi część wspólnej strategii zapobiegania nadużyciom finansowym prowadzonej w tym obszarze<sup>4</sup>.

## 2. CEL ZBIORU

Celem niniejszego zbioru jest określenie wniosków, jakie można wyciągnąć z wyników działalności dochodzeniowej i wywiadowczej OLAF w przedmiotowym zakresie, oraz przedstawienie ich zainteresowanym służbom na szczeblu Unii Europejskiej i państw członkowskich, aby podnieść świadomość w kwestii nadużyciom finansowych oraz wskazać niedoskonałości i słabe punkty prawodawstwa, procedur administracyjnych i systemu realizacji polityki spójności.

OLAF uważa, że wiadomości o głównych metodach działania oraz niedoskonałości wykrytych w systemach realizacji pomocy Komisji i właściwym organom krajowym lepiej ukierunkować działania w obszarze kontroli oraz zapewnić bardziej skuteczną ochronę przed nadużyciami i nieprawidłowościami.

Zbiór opracowano tak, aby odpowiadać na potrzeby różnych osób zaangażowanych w realizację strategii zapobiegania nadużyciom finansowym, w tym:

- delegowanych urzędników zatwierdzających, odpowiedzialnych za zarządzanie i systemy kontroli (DG REGIO i DG EMPL, ale również DG AGRI i DG MARE);
- pracowników krajowych odpowiedzialnych za zarządzanie i systemy kontroli;
- pracowników jednostek audytu wewnętrznego, IAS;

- urz•dników •l•dczych, pracowników ds. dzia•a• nast•pczych i pracowników wywiadu OLAF.

Powy•si u•ytkownicy maj• ró•ne, cz•ciowo pokrywaj•ce si• potrzeby w zakresie:

- podejmowania decyzji dotycz•cych zarz•dzania ryzykiem na poziomie Komisji i poszczególnych krajów;
- ulepszania systemów zarz•dzania i kontroli poprzez uwzgl•dnienie wyników analiz i okre•lenie priorytetów w odniesieniu do weryfikacji dokumentów, kontroli na miejscu i audytów;
- kierowania audytami na szczeblu Unii Europejskiej i pa•stw cz•nkowskich oraz dochodzeniami OLAF;
- podnoszenia •wiadomo•ci do•wiadczonej pracowników<sup>5</sup>.

Ponadto zbiór zapewni streszczenie/podsumowanie najwa•niejszych wniosków z perspektywy zwalczania nadu•y• finansowych, które mo•na sformu•owa• na podstawie analizy dochodze• i strategicznych dzia•a• wywiadowczych prowadzonych przez OLAF w obszarze dzia•a• strukturalnych. W stosownych przypadkach zostan• sporz•dzone zalecenia maj•ce na celu popraw• zapobiegania nadu•y•ciom finansowym.

W analizie uwzgl•dniono równie• dane i informacje dostarczone przez pa•stwa cz•nkowskie za po•rednictwem systemu zarz•dzania nieprawid•owo•ciami (IMS) w ramach wykonywania przez nie ich obowi•zków okre•lonych w prawodawstwie UE.

Systematyczna analiza do•wiadcze• operacyjnych OLAF zapewnia równie• znacz•cy wk•ad w prace nad utworzeniem bazy wiedzy na temat g•ównych cech charakterystycznych nieprawid•owo•ci i nadu•y•. „Zbiór anonimowych spraw” OLAF b•dzie s•u•y• jako wa•ne narz•dzie do celów analizy ryzyka, podnoszenia •wiadomo•ci i przeprowadzania szkole• skierowanych do wydzia•ów zatwierdzaj•cych, aby zapobiega• nieprawid•owo•ciom i nadu•y•ciom.

### 3. OCENA SEKTOROWA

Zgodnie z art. 53b<sup>6</sup> rozporz•dzenia finansowego i obowi•zuj•cymi regulacjami sektorowymi Komisja – w ramach zarz•dzania dzielonego – przekaza•a zadania wykonawcze pa•stwom cz•nkowskim, które s• w zwi•zku z tym odpowiedzialne przede wszystkim **za zapobieganie** nieprawid•owo•ciom, ich wykrywanie i korygowanie<sup>7</sup>. Pa•stwa cz•nkowskie zarz•dzaj• prawie ca•ym bud•etem przeznaczonym na dzia•ania strukturalne.

W obszarze dzia•a• strukturalnych wspólne ramy prawne maj• zastosowanie na poziomie UE, ich wdra•anie przebiega jednak w ró•ny sposób w poszczególnych pa•stwach cz•nkowskich oraz w poszczególnych regionach danego pa•stwa cz•nkowskiego, a nawet w przypadku konkretnych •rodków wdra•anych przez ró•ne pa•stwa cz•nkowskie. Mimo **•e niektóre mechanizmy nadu•y• finansowych<sup>8</sup> s• wspólne dla wszystkich okresów programowania i wszystkich funduszy**, uznaje si• za bardziej praktyczne przyj•cie podej•cia opartego na okresie programowania i funduszach, aby zapewni• dostosowanie zbioru do potrzeb okre•lonej grupy u•ytkowników, którzy znaj• dany zestaw zasad i praktyk.

Główne s•by Komisji zaangażowane w dzia•ania strukturalne to: DG REGIO, DG EMPL, DG MARE oraz DG AGRI. Beneficjentami s• podmioty publiczne i prywatne.

Z analizy dochodze• OLAF zawartej w drugiej cz•ci niniejszego zbioru wynika, •e nadu•ycia finansowe, korupcja<sup>9</sup> i inne nielegalne dzia•ania naruszaj•ce interesy finansowe Unii Europejskiej w obszarze dzia•a• strukturalnych maj• miejsce w trakcie co najmniej jednego z trzech g•ównych etapów: etapu udzielania zamówienia (przygotowania do zaproszenia), procedury wyboru i etapu realizacji.

Potencjalni oszu•ci wykorzystuj• niedoskona•oci systemów zarz•dzania lub kontroli, jak równie• mo•liwe s•abe punkty krajowych przepisów wykonawczych<sup>10</sup>.

#### **A. ANALIZA STATYSTYCZNA NIEPRAWID•OWO•CI I PODEJRZE• NADU•Y• FINANSOWYCH ZG•OSZONYCH PRZEZ PA•STWA CZ•ONKOWSKIE – SPRAWOZDANIE ROCZNE NA PODSTAWIE ART. 325 TFUE**

Do celów analizy wywiadowczej OLAF wykorzystuje mi•dzy innymi zg•oszenia nieprawid•owo•ci<sup>11</sup> i podejrze• nadu•y• finansowych<sup>12</sup> otrzymane od pa•stw cz•onkowskich<sup>13</sup>. Od roku 2006 pa•stwa cz•onkowskie, przy zg•aszaniu nieprawid•owo•ci Komisji, maj• obowi•zek okre•lenia, czy dane sprawy obejmuj• „podejrzenie nadu•ycia”. Termin „nieprawid•owo•ci” jest szerokim poj•ciem, obejmuj•cym zarówno zachowanie umy•lne, jak i nieumy•lne (a zatem poj•ciowo obejmuje nadu•ycie finansowe), podczas gdy przypadek podejrzenia nadu•ycia, aby móg• zosta• zakwalifikowany jako taki, musi zosta• wskazany jako stanowi•cy „nadu•ycie” w orzeczeniu ko•cz•cym post•powanie w sprawie tocz•cej si• przed s•dem karnym (powaga rzeczy os•dzonej). Stanowi zatem element umy•lnego zachowania lub oszustwa, co odró•nia nadu•ycie finansowe od nieprawid•owo•ci.

Pierwszy rodzaj analizy oparty na informacjach przedstawianych przez pa•stwa cz•onkowskie to analiza statystyczna. OLAF przyjmuje jako podstaw• przypadki nieprawid•owo•ci i podejrze• nadu•y• finansowych zg•oszone przez pa•stwa cz•onkowskie Komisji Europejskiej za po•rednictwem systemu zarz•dzania nieprawid•owo•ciami (IMS)<sup>14</sup>.

Obowi•zek zg•aszania zosta• ustanowiony w art. 28 rozporz•dzenia (WE) nr 1828/2006 w odniesieniu do nieprawid•owo•ci zwi•zanych z okresem programowania 2007–2013, a tak•e w art. 3 rozporz•dzenia (WE) nr 1681/94, zmienionego rozporz•dzeniem 2035/2005, w odniesieniu do nieprawid•owo•ci zwi•zanych z poprzednim okresem programowania<sup>15</sup>.

Analiza statystyczna nieprawid•owo•ci jest jednym z najwa•niejszych •róde• wykorzystywanych przy przygotowywaniu przez OLAF sprawozdania rocznego Komisji, zgodnie z art. 325 TFUE, oraz do celów rocznych posiedze• koordynacyjnych Komisji i pa•stw cz•onkowskich, dotycz•cych koordynacji strategii kontroli.

W •wietle analizy przeprowadzonej w ramach trzech ostatnich sprawozda• rocznych Komisji (z lat 2007–2009) w odniesieniu do rodzajów nadu•y• i nieprawid•owo•ci w sektorze dzia•a• strukturalnych zwrócono uwag• na nast•puj•ce tendencje:

a) na przestrzeni lat praktycznie nie zmieni•y si• najcz•stsze rodzaje nieprawid•owo•ci, co potwierdza pewn• ci•g•o•• w przypadku mechanizmów i tendencji zwi•zanych z dzia•aniami strukturalnymi oraz konsekwencji w sprawozdawczo•ci prowadzonej przez pa•stwa cz•onkowskie (najcz•stsz• pozycj• s• „wydatki niekwalifikowalne”, a nast•pnie „naruszenie zasad udzielania zamówie• publicznych”);

b) ogólny kod „inne nieprawidłowości” jest nadal trzecim najczęściej stosowanym rodzajem nieprawidłowości. Zgłaszane nieprawidłowości oznaczone tym kodem zasadniczo nie pasują do żadnego innego opisu zawartego w systemie zgłaszania (w związku z czym dostępną jest pozycja „pozostałe”);

c) w szeregu państw członkowskich wykryto przypadki „fałszowania dokumentów”, w tym jedno państwo członkowskie wyróżniło się pod względem największej liczby zidentyfikowanych i zgłoszonych przypadków stosowania takiej metody działania.

W dalszym ciągu występują różnice między państwami członkowskimi, jeżeli chodzi o rodzaje zgłaszanych nieprawidłowości, przy czym na przestrzeni lat różnice te pozostawały stosunkowo niezmiennie.

Jeżeli chodzi o **zakres** nadużyć finansowych, w analizie przeprowadzonej do celów sprawozdania rocznego, sporządzanego na podstawie art. 325, w odniesieniu do okresu programowania 2000–2006, stwierdzono, że spośród 20 335 nieprawidłowości zgłoszonych przez wszystkie państwa członkowskie do czwartego kwartału 2009 r. 2 234 zostało sklasyfikowanych jako „podejrzenie nadużycia finansowego”. W około 1 000 przypadków opisana metoda działania dotyczyła fałszywych lub fałszowanych wniosków o pomoc oraz fałszowanych dokumentów potwierdzających. Ponadto około 100 spraw zgłoszono jako stwierdzone nadużycia finansowe.

Obliczono, że ogólna stopa nadużyć<sup>16</sup> wyniosła 0,25 % w odniesieniu do płatności za cały okres programowania. Przy obliczaniu powyższej stopy uwzględniono wyłącznie wykryte i zgłoszone przypadki podejrzenia nadużycia lub stwierdzonych nadużycia w odniesieniu do płatności (z wyłączeniem wykrytych, ale nie zgłoszonych przypadków podejrzenia nadużycia oraz wszystkich niewykrytych przypadków) krajowych służb audytowych lub innych organów kontroli na poziomie unijnym lub krajowym.

Analiza przeprowadzona w ramach wkładu OLAF na rzecz rocznych spotkań dwustronnych z instytucjami audytowymi państw członkowskich umożliwiła rozpowszechnienie wśród organów krajowych szeregu wskaźników ryzyka nadużycia, które można podzielić na cztery grupy:

**1) wskaźniki administracyjne:** służą do pomiaru adekwatności struktur kontroli i zarządzania w celu wykrycia i zgłoszenia nadużycia finansowych:

- niedociągnięcia w zakresie zarządzania – można je mierzyć na podstawie analizy stopy odzysku (najniższa oznacza najgorszy wynik), oprócz tego w zgłaszaniu nieprawidłowości po wykryciu oraz wyników audytów przeprowadzonych przez służby Komisji, Europejski Trybunał Obrachunkowy, krajowe biura audytu itp.;
- niedociągnięcia w zakresie kontroli – kontrole można ocenić jako niskiej jakości w przypadku, gdy nieprawidłowości nie są zgłaszane regularnie lub wyniki kontroli różnią się w znacznym stopniu od wyników „audytów zewnętrznych” (przeprowadzonych przez służby Komisji, Europejski Trybunał Obrachunkowy, krajowego urzędnika zatwierdzającego, krajowe służby ds. zwalczania nadużycia finansowych) bądź też przeprowadzanie audytów zleca się podmiotom prywatnym bez zapewnienia odpowiedniego nadzoru lub monitorowania.



W przypadku niedocięgnię w zakresie zarządzania lub kontroli stopie decentralizacji zainteresowanych państw czonkowskich może stanowić okoliczność obciążająca.

2) **wskaźnik geograficzny:** z analizy podejrzeń nadużyć zgłoszonych w odniesieniu do okresu programowania 2000–2006 wynika, że przypadki nadużyć koncentrują się w konkretnych obszarach geograficznych. Większość przypadków podejrzeń nadużyć wykryto bowiem na obszarach wokół stolic, na najbogatszych obszarach państw czonkowskich oraz na silnie rozwiniętych obszarach tych państw.

3) **wskaźniki ekonomiczne i społeczne:** do sektorów, które wydają się być bardziej narażone na ryzyko nadużyć finansowych w porównaniu z innymi sektorami, należą: budownictwo, unieszkodliwianie odpadów oraz, w niektórych państwach, turystyka. Spośród uwzględnionych warunków społecznych wskaźnikami zgodności z zasadą praworządności są: wyższe wskaźniki postrzegania korupcji lub większa liczba wyroków skazujących za przestępstwa popełnione przeciwko administracji publicznej.

4) **wskaźniki szczególne:** w związku ze specyficzną sytuacją panującą w każdym państwie czonkowskim (jak również w regionach poszczególnych państw czonkowskich) możliwe jest opracowanie wskaźników szczególnych, które uwzględniają charakterystyczne aspekty środowiska, sytuacji gospodarczej i społecznej lub funkcjonujących struktur administracyjnych.

Wreszcie wyniki analizy statystycznej przeprowadzonej w ramach niniejszego zbioru, dotyczącej zgłaszanych nieprawidłowości w odniesieniu do grup opisanych w rozdziale IV, potwierdzają wnioski sformułowane w wymienionej powyżej analizie rocznych posiedzeń koordynacyjnych.

Faktycznie najważniejsze wyniki analizy statystycznej wyraźnie wskazują, że najczęściej zgłaszanym rodzajem nieprawidłowości (19 %) o największym udziale pod względem kwot (22 %) są „wydatki niekwalifikowalne”. Oznacza to, z jednej strony, że zasady kwalifikowalności nie są wystarczająco jasne dla beneficjenta końcowego, a z drugiej strony, że kontrola na pierwszym poziomie jest zasadniczo skuteczna, jeżeli chodzi o ten rodzaj nieprawidłowości.

„Naruszenie zasad udzielania zamówień publicznych” stanowi drugi najbardziej znaczący rodzaj nieprawidłowości, jeżeli wzięto pod uwagę kwoty (16 %).

Nieprawidłowość ta wynika czasami po prostu z błędnej interpretacji przepisów dotyczących zamówień publicznych lub braku wiedzy na temat właściwych procedur. W niektórych przypadkach wyniki dochodzeń wskazują jednak na umyślne naruszenie zasad udzielania zamówień publicznych w celu zapewnienia korzyści konkretnemu oferentowi na skutek korupcji lub istnienia „kultury faworyzowania”.

Z analizy stosowanych metod wykrywania nieprawidłowości wynika, że najczęściej zgłaszane metody wykrywania obejmują: „kontrolę dokumentów”, „kontrolę administracyjną lub finansową organu krajowego”, „inne kontrole”, „inne fakty”, „kontrole wspólnotowe” i „wstępne dochodzenie sądowe”. Podejrzenia naruszeń finansowych są głównie wykrywane w ramach dochodzeń sądowych, krajowych kontroli podatkowych oraz w wyniku działań krajowych służb ds. zwalczania nadużyć finansowych. Wszystkie wymienione kontrole są zwykle związane z działaniami na drugim poziomie oraz z działaniami organów zwalczania nadużyć finansowych lub organów ścigania poza normalnym trybem kontroli ustanowionym w unijnych przepisach sektorowych.

## B. WYNIKI PROJEKTÓW WYWIADOWCZYCH

W ramach działania w zakresie oceny ryzyka nadużyć finansowych, wchodzących w zakres wspólnej strategii zapobiegania nadużyciom finansowym, OLAF zrealizował projekt pilotażowy koncentrujący się na jednym regionie UE oraz jeden inny projekt dotyczący jednego państwa członkowskiego.

Do celów tej analizy wykorzystano następujące źródła informacji: nieprawidłowości zgłoszone przez państwa członkowskie, dochodzenia OLAF, konkretny doraźny wkład wymagany od organów krajowych, sprawozdania z audytu sporządzone przez służby Komisji, krajowe biuro audytu i Europejski Trybunał Obrachunkowy, jak również oficjalne sprawozdania rządowe dostępne na stronach internetowych i odpowiednie komunikaty prasowe.

Analiza umożliwiła opracowanie koncepcyjnych ram dotyczących określenia rodzaju zagrożeń oraz wyszczególniania zagrożeń związanych z trzema głównymi etapami cyklu realizacji projektu:

- a na etapie udzielania zamówienia podczas przygotowywania zaproszenia do składania ofert przedstawiciele władz politycznych bądź członkowie organizacji przestępczych lub innych grup mogą kontaktować się z zarządzającymi, próbując wpłynąć na określenie kryteriów i warunków zaproszenia, tak aby kontrolować jego wynik od samego początku;
- b na etapie wyboru pojedyncze osoby lub grupy osób, działające w imieniu podmiotu prawnego lub należące do organizacji przestępczych, mogą podejmować nielegalne działania, aby wpłynąć na wynik postępowania o udzielenie zamówienia lub aby uzyskać finansowanie mimo niespełnienia wymogów lub niewykazania rentowności;
- c na etapie realizacji beneficjent końcowy (działający jako osoba indywidualna lub jako członek grupy/organizacji) funduszy stanowi w oczywisty sposób główne źródło zagrożenia i może podjąć szereg działań, aby:
  - (1) dokonać kradzieży części zaplanowanego finansowania,
  - (2) przywłaszczyć część lub całość pomocy finansowej,
  - (3) uniemożliwić przeprowadzenie kontroli.

Ponadto – z uwagi na wysoki stopień decentralizacji wdrażania współfinansowanych działań na szczeblu regionalnym oraz osobiste stosunki nawiązywane na stosunkowo małych obszarach geograficznych między beneficjentami funduszy i osobami odpowiedzialnymi za realizację działań – występuje większe prawdopodobieństwo konfliktów interesów, w szczególności w odniesieniu do pierwszego etapu cyklu projektu.

Na podstawie przeprowadzonych dotychczas dwóch ocen ryzyka nadużyć finansowych można sformułować następujące zalecenia:

- d. inicjatywa Komisji na rzecz przejrzystości, mająca na celu podanie do wiadomości publicznej nazwisk beneficjentów funduszy europejskich, powinna obejmować podanie nazw przedsiębiorstw, które zajmują się obecnie realizacją projektów (tj. otrzymujących największe kwoty finansowania) w imieniu beneficjenta końcowego;

- e. szczególnie problematyczną kwestią jest zlecenie kontroli na pierwszym lub drugim poziomie przedsiębiorstwom zewnętrznym. Zaleca się, aby w takich przypadkach państwa członkowskie ustanawiały specjalnie scentralizowane postępowania o udzielenie zamówienia prowadzące do wyboru „kontrolerów”;
- f. aby jeszcze bardziej zwiększyć możliwości zwalczania nadużyć, można stworzyć krajowe lub regionalne infolinie do zgłaszania podejrzeń. Model ten został już zaproponowany w ramach wspólnej strategii zapobiegania nadużyciom finansowym;
- g. należy rozważyć kwestię uzupełnienia podejścia Komisji do audytu. Audyty projektów są nadal postrzegane jako niezbędny element i można by je wykorzystać do uzupełnienia audytów systemów;
- h. organy państw członkowskich powinny przeprowadzać więcej kontroli projektów na miejscu (i w bardziej skuteczny sposób);
- i. aby zapobiegać nadużyciom finansowym i je wykrywać, konieczne jest scentralizowanie wszystkich zestawów danych na temat wydatków UE. Krajowe służby ds. zwalczania nadużyć finansowych są zasadniczo scentralizowane i powinny uzyskać regularny dostęp do tych informacji, w szczególności w krajach, w których struktury administracyjne charakteryzują się wysokim poziomem decentralizacji;
- j. należy podnieść świadomość pracowników w odniesieniu do systemów „sygnałów ostrzegawczych” i schematów nadużyć.

### C. WYNIKI DZIAŁALNOŚCI OPERACYJNEJ OLAF

Przedmiotem analiz statystycznych jest ilościowy i jakościowy wymiar spraw dotyczących podejrzeń nadużyć i nieprawidłowości wykrytych na poziomie krajowym, podczas gdy sprawy anonimowe odzwierciedlają do wiadomości OLAF w obszarze dochodów i dostarczają informacji na temat najbardziej rozpowszechnionych metod działania i słabych punktów systemu realizacji polityki spójności.

Do najbardziej znaczących wykrytych niedoskonałości należą:

- a) brak konkretnych kar za nieprawidłowości wynikające z zaniedbań, mające negatywny wpływ na politykę spójności. Kary te mogłyby zostać wprowadzone do przepisów krajowych na podstawie art. 5 ust. 1 rozporządzenia (WE, EURATOM) nr 2988/95;
- b) zagrożenia dla niezależności systemów zarządzania i systemów audytowych spowodowane wpływem zewnętrznym;
- c) niska jakość kontroli na pierwszym poziomie;
- d) możliwość przedstawiania przez beneficjenta kosztowego wydatków dokonanych w gotówce.

Ponadto z doświadczeń operacyjnych OLAF w tym zakresie wynika, że:

- korzystanie z usług banków lub instytucji finansowych jako instytucji pośredniczących do celów zarządzania programami i ich kontroli może nie gwarantować

wystarczającego rozdzielenia funkcji między beneficjentem końcowym a podmiotami kontrolującymi, które są w niektórych przypadkach beneficjentami, jak również prywatnymi klientami instytucji finansowych lub banków;

- kontrole na pierwszym poziomie polegające tylko na przeprowadzaniu rutynowych kontroli dokumentów na różnych etapach projektu wydają się nieskuteczne w wykrywaniu możliwych nadużyć lub innych nielegalnych działań. Brak celów „SMART” (skonkretyzowanych, mierzalnych, osiągalnych, realnych, terminowych) i celów wiążących w odniesieniu do projektów zwiększa ryzyko wykorzystania pomocy finansowej niezgodnie z przeznaczeniem i opóźnienia uzyskania oczekiwanego wpływu;
- cele różnych źródeł finansowania publicznego na poziomie krajowym, regionalnym i unijnym bardzo często nakładają się na siebie, a w sytuacji braku odpowiedniego nadzoru instytucji rządowych na szczeblu centralnym można uznać, że takie źródła finansowania wiążą się z wysokim ryzykiem podwójnego finansowania. Ryzyko takie jest jeszcze większe w państwach członkowskich, które deklaruje wydatki z tytułu tzw. „projektów finansowanych z dotacji przyznanych z mocą wsteczną”.

#### 4. STRUKTURA ZBIORU

Dane zawarte w zbiorze są przedstawione w sposób zwięzły i skondensowany na podstawie modułu dotyczącego zapobiegania nadużyciom finansowym<sup>17</sup>.

OLAF opracował informatyczne narzędzie zapobiegania nadużyciom finansowym, które jest modułem zintegrowanym z elektronicznym systemem zarządzania sprawami OLAF. Narzędzie to umożliwia upoważnionym pracownikom OLAF prowadzenie finansowych i administracyjnych działań następczych, a osobom sporządzającym analizy wywiadowcze – badanie wyników dochodzeń OLAF lub innych odpowiednich danych w sposób systematyczny i wcześniej określony. Dane uzyskane z modułu dotyczącego zapobiegania nadużyciom finansowym można grupować na podstawie różnych kryteriów (np. danego funduszu, zainteresowanego państwa członkowskiego, przedmiotowego okresu programowania, danej dyrekcji generalnej, realizowanego programu, rodzaju wykrytej nieprawidłowości).

Moduł dotyczący zapobiegania nadużyciom finansowym służy do sporządzania zestawień danych, w tym danych wywiadowczych wykorzystywanych przez OLAF do realizacji strategii Komisji w zakresie zapobiegania nadużyciom finansowym. Dane dotyczą głównie finansowych działań następczych związanych z dochodzeniami OLAF, ale również pochodzą z dochodzeń prowadzonych przy wsparciu OLAF, monitorowania, spraw nieobjętych dochodzeniem (w przypadku których OLAF nie wszczęło dochodzenia) oraz, wyjątkowo, z dochodzeń w toku. Uwzględnia się również informacje na temat rodzajów nieprawidłowości otrzymane przez państwa członkowskie w ramach wykonywania obowiązków sprawozdawczych. Moduł jest przeznaczony do przygotowywania zaleceń, a zawarte w nim informacje zostaną również włączone do coraz obszerniejszego zbioru najczęstszych przypadków.

Celem niniejszego zbioru nie jest przedstawienie wszystkich szczegółów, ale skoncentrowanie się na charakterystycznych cechach danej sprawy, tak aby zapobiec przyszłym nieprawidłowościom.

Informacje uzupełniające można przekazywać na zasadzie ograniczonego dostępu Komisji i instytucjom zwracającym się z wnioskiem o przedstawienie dodatkowych szczegółów dotyczących metod działania opisanych w zbiorze.

Informacje zawarte w zbiorze są uporządkowane następująco:

### Obszar

Obszar polityki. Niniejszy zbiór zawiera sprawy objęte dochodzeniami OLAF w obszarze działań strukturalnych dotyczące EFRR, EFS, Sekcji Orientacji EFOGR i IFOR oraz związane z okresami programowania 1994–99 i 2000–2006.

### Klasyfikacja nieprawidłowości

Rodzaj nadużycia finansowego lub nieprawidłowości jest kategoryzowany za pomocą listy wyboru (zob. załącznik).

### Zagrożenie (ogólna ocena): kolor żółty — kolor pomarańczowy — kolor czerwony

Sprawy anonimowe oceniono według skali zagrożenia dla budżetu UE lub wizerunku instytucji unijnych wśród obywateli i podmiotów gospodarczych UE. W ramach oceny należy uwzględnić:

- wpływ nieprawidłowości;
- trudności z wykrywaniem nieprawidłowości lub przyjmowaniem środków zapobiegawczych; oraz
- informacje na temat powtarzalności.

		UTRWALONE •RODKI ZAPOBIEGANIA NADUŻYCIOM FINANSOWYM <sup>18</sup>	POWTARZALNOŚĆ niekoniecznie w przypadku konkretnego •rodka	WPŁYW NA INTERESY FINANSOWE lub WIZERUNEK UE
<i>Kolor żółty</i>	NISKI POZIOM	systematyczna kontrola	odosobnione przypadki	ograniczony wpływ (np. kwalifikowalny ale zawyżony element kosztów)
<i>Kolor pomarańczowy</i>	•REDNI POZIOM	kontrola w przypadku stwierdzenia konkretnego ryzyka	ograniczona liczba działań operacyjnych OLAF	•redni wpływ (np. nadużycie związane z płatnościami zaliczkowymi)

<b>Kolor czerwony</b>	<b>WYSOKI POZIOM</b>	brak środków zapobiegawczych	znaczna liczba działań operacyjnych OLAF	znaczny wpływ (np. sfinansowany cały projekt, nielegalnie udzielone zamówienie)
---------------------------	--------------------------	------------------------------	--	---

### **Opis metod działania (mechanizm nadużycia finansowego, nieprawidłowości)**

Obszar ten obejmuje anonimowy opis nieprawidłowości, domniemanego nadużycia finansowego, nielegalnego działania lub korupcji, a także sposobu ich popełnienia.

Zawiera informacje, które pracownicy ds. finansowych powinni wziąć pod uwagę w całym cyklu wydatkowania.

### **Wykryte słabe punkty**

W tym obszarze opisuje się wszelkie słabe punkty w systemach zarządzania lub kontroli we wdrożonych ramach krajowych itp. wykryte przez OLAF, które umożliwiły lub ułatwiły przestępcom popełnienie nieprawidłowości.

Nie chodzi przy tym o to, że OLAF zaleca służbom zatwierdzającym lub państwu członkowskiemu zapewnienie dodatkowej kontroli lub przedsięwzięcie innych środków; obszar ten dostarcza wskazówek odnośnie do opinii OLAF na temat sposobu, w jaki można było zapobiec nieprawidłowościom.

Do obowiązków danego urzędnika zatwierdzającego lub państwa członkowskiego należy przedsięwzięcie wszelkich odpowiednich środków proporcjonalnych do ryzyka.

### **Sygnaly ostrzegawcze**

Sygnaly ostrzegawcze są wskazaniami służącymi do wyszczególnienia zmian lub sytuacji, z którymi mogą wiązać się nieprawidłowości lub podejrzenia nadużyć finansowych.

Bardzo rygorystyczne specyfikacje w zaproszeniu do składania wniosków mogą na przykład oznaczać, że sporządzono „specyfikacje dopasowane do indywidualnych potrzeb” tylko jednego dostawcy. Duża liczba ocen przeprowadzonych przez tę samą osobę lub istnienie powiązań między osobami oceniającymi a organizacjami wnioskującymi o finansowanie mogą wskazywać na istnienie konfliktu interesów.

Występowanie sygnałów ostrzegawczych powinno zwiększać czujność pracowników Komisji zajmujących się zarządzaniem finansami oraz pomagać im w określaniu podobnych metod działania i podejmowaniu środków, takich jak dodatkowe kontrole, zgłoszenia do OLAF itp.

Baza danych o wykluczeniach prowadzona przez Komisję, tj. system wczesnego ostrzegania (który w mniejszym stopniu dotyczy działań strukturalnych), zapewnia przepływ informacji na temat podmiotów, które należy postrzegać jako

zagro•enie dla interesów UE, podczas gdy celem zbioru jest udost•pnienie zainteresowanym stronom informacji dotycz•cych mechanizmów nieprawid•owo•ci i sygna•ów ostrzegawczych.

**Zalecenie (je•eli jest dost•pne)**

Na podstawie analizy niektórych spraw lub grup spraw OLAF zamierza sformu•owa• zalecenia szczegó•owe lub ogólne. Jedno zalecenie mo•e by• zwi•zane z szeregiem spraw zwi•zanych z zapobieganiem nadu•ycom finansowym lub obejmowa• swoim zakresem szereg takich spraw.

**5. ZBIÓR ANONIMOWYCH SPRAW**

Spis tre•ci

Legenda

Nr dokumentacji	ref.	numer dokumentacji dotycz•cej odporno•ci przepisów na nadu•ycia finansowe
Obszar		fundusz strukturalny, którego dotyczy podejrzenie nadu•ycia finansowego lub nieprawid•owo••
OP		okres programowania, w którym zrealizowano projekt obejmuj•cy nieprawid•owo•ci
Klasyfikacja nieprawid•owo•ci		rodzaj podejrzenia nadu•ycia finansowego lub nieprawid•owo•ci, wykrytych w wyniku dochodzenia
Kod nieprawid•owo•ci		kod stosowany w systemie zarz•dzania nieprawid•owo•ciami (IMS) w celu oznaczenia podejrzanego nadu•ycia finansowego lub nieprawid•owo•ci
Sprawozdawczo•• w ramach IMS		informacja o tym, czy pa•stwo cz•onkowskie zg•osi•o podejrzenie nadu•ycia finansowego lub nieprawid•owo••
Niebezpiecze•stwo		informacja o poziomie niebezpiecze•stwa zwi•zanego z podejrzeniem nadu•ycia finansowego lub nieprawid•owo•ci•, wykrytymi w wyniku dochodzenia OLAF
Opis mechanizmu nadu•ycia finansowego		opis metody dzia•ania w przypadku podejrzenia nadu•ycia finansowego lub nieprawid•owo•ci
Wykryty s•aby		informacje na temat niedoskona•o•ci systemu, wykorzystywanych przez

punkt	prze•st•pc• pope•niaj•cego nadu•ycie finansowe lub dopuszczaj•cego si• nieprawid•owo•ci
Sygn•y ostrzegawcze	oznaczaj• dzia•ania, okoliczno•ci lub fakty, które mog• mie• miejsce w przypadku pope•nienia nadu•ycia finansowego lub nieprawid•owo•ci



**1.1. Kategoria „Fa•szywa deklaracja – fa•szywe lub sfa•szowane dokumenty potwierdzaj•ce b•d• brak takich dokumentów”**

Nr dokumentacji	ref. 172
Obszar	EFRR
OP	1994-99
Klasyfikacja nieprawid•owo•ci	Fa•szywa deklaracja
Kod nieprawid•owo•ci	818
Sprawozdawczo•• w ramach IMS	Nie
Niebezpiecze•stwo	Kolor czerwony
Opis mechanizmu nadu•ycia finansowego	<p>Beneficjent ko•cowy (podmiot publiczny) przed•o•y• instytucji zarz•dzaj•cej projekt dotycz•cy remontu starej nieruchomo•ci i wykorzystania jej do „celów publicznych”.</p> <p>W wyniku dochodzenia stwierdzono, •e aby spe•ni• kryteria kwalifikowalno•ci, beneficjent ko•cowy przedstawi• instytucji zarz•dzaj•cej fa•szywe deklaracje.</p> <p>Dotacja zosta•a przyznana z moc• wstecz• na okres programowania 1994–1999, poniewa• projekt zosta• ju• zrealizowany, kiedy instytucja zarz•dzaj•ca podj••a decyzj• o jego finansowaniu.</p> <p>Projekty finansowane z dotacji przyznanych z moc• wstecz• s• to projekty, które zosta•y ju• zrealizowane lub s• w trakcie realizacji i zosta•y sfinansowane z krajowych •rodków finansowych, w odniesieniu do których instytucja zarz•dzaj•ca podejmuje decyzj• o sfinansowaniu przy u•yciu •rodków funduszy strukturalnych <i>ex post</i>, pod warunkiem •e przedmiotowe •rodki finansowe spe•niaj• cel •rodka i s• zgodne z zasadami ustanowionymi w rozporz•dzeniu UE w sprawie wdra•ania polityki sp•jno•ci.</p>

		<p>Metoda działania: beneficjent kołcowy przedstawił instytucji zarządzającej fałszywe deklaracje na etapie udzielania zamówienia na realizację projektu.</p> <p>Dokładniej mówiąc, „cel publiczny” zadeklarowany przez beneficjenta kołcowego nie został nigdy spełniony, a beneficjent ten niezgodnie z prawdą zadeklarował, że jest właścicielem gruntu i nieruchomości przeznaczonej do remontu.</p>
Wykryty punkt	słaby	<p>Prawodawstwo: brak przepisów dotyczących zwalczania nadużyć finansowych w odniesieniu do projektów finansowanych z dotacji przyznanych z mocą wsteczną.</p> <p>System zarządzania/kontroli: w ramach systemu zarządzania nie przeprowadzono kontroli krzyżowej deklaracji beneficjenta kołcowego z dowodami zawartymi w publicznych rejestrach gruntów.</p> <p>Brak wewnętrznych wytycznych dotyczących kontroli, jakie powinien przeprowadzać organ kontroli na pierwszym poziomie, dotyczy również sprawdzenia rzeczywistego użytkowania nieruchomości.</p> <p>System zgłaszania nieprawidłowości okazał się zawodny, ponieważ państwa członkowskie nie zgłosiły nieprawidłowości.</p>
Sygnaly ostrzegawcze		<p>Projekt finansowany z dotacji przyznanych z mocą wsteczną.</p> <p>Zmiana przeznaczenia produktu projektu.</p>

Nr dokumentacji	ref. 143
Obszar	EFS
OP	1994–99
Klasyfikacja nieprawidłowości	Fałszywa deklaracja – sfałszowane dokumenty – beneficjent niespełniający kryteriów jakości
Sprawozdawca zoł w ramach IMS	Nie

Kod nieprawid•owo•ci	214 – 408 – 818
Niebezpiecze•stwo	Kolor pomara•czowy
Opis mechanizmu nadu•ycia finansowego	<p>Wykonawca z•o•y• wniosek o dotacj• na szkolenia zawodowe, chocia• nie spe•nia• ogólnych warunków dotycz•cych wiedzy specjalistycznej, organizacji i kwalifikacji, wymaganych w zaproszeniu do sk•adania wniosków.</p> <p>Mimo to, wykonawca przedstawi• instytucji zarz•dzaj•cej fa•szywe dokumenty i deklaracje, aby wykaza• zgodno• z wymogami okre•lonymi w zaproszeniu do sk•adania wniosków. Ponadto zawy•y• koszty, przedstawiaj•c instytucji zarz•dzaj•cej deklaracj• wydatków zawieraj•c• wygórowane kwoty.</p> <p>Pope•nienie nadu•ycia finansowego u•atwi• znajomy beneficjenta ko•cowego, który by• cz•onkiem rady oceniaj•cej (tj. organu odpowiedzialnego za wybór projektów do obj•cia finansowaniem) instytucji zarz•dzaj•cej.</p> <p>Metoda dzia•ania: na etapie udzielania zamówienia wykonawca z•o•y• wniosek o dotacj•, przedstawiaj•c instytucji zarz•dzaj•cej fa•szywe deklaracje i sfa•szowane dokumenty dotycz•ce spe•nienia przez niego kryteriów kwalifikowalno•ci. Wspomniane fa•szywe po•wiadczenia i dokumenty oraz presja wywarta przez cz•onka rady oceniaj•cej umo•liwi•y wykonawcy uzyskanie dotacji i statusu beneficjenta ko•cowego w ramach programu operacyjnego.</p> <p>Na etapie realizacji beneficjent ko•cowy przedstawi• instytucji zarz•dzaj•cej wniosek o zwrot wydatków, w którym poda• kwoty przekraczaj•ce rzeczywiste koszty projektu, sk•adaj•c fa•szyw• deklaracj• wydatków zamiast faktur lub równowa•nych dokumentów wykazuj•cych faktycznie poniesione wydatki.</p>
Wykryte s•abe punkty	<p>System zarz•dzania/kontroli: osoba bior•ca udzia• w post•powaniu o udzielenie zamówienia wywar•a presj•, aby dotacj• przyznano konkretnemu wykonawcy.</p> <p>Nie istnia•y wytyczne dotycz•ce kontroli, jakie nale•y przeprowadzi• na etapie udzielania zamówienia na realizacj• projektu, aby sprawdzi• mo•liwo•ci beneficjenta ko•cowego, je•eli chodzi o realizacj• projektu.</p> <p>Instytucja zarz•dzaj•ca nie zwróci•a si• do cz•onków rady oceniaj•cej o podpisanie o•wiadczenia o wy•czeniu odpowiedzialno•ci. Dokumentacja przedstawiona przez beneficjenta ko•cowego w celu uzupe•nienia</p>

	wniosek o zwrot wydatków, przyjęta przez instytucję zarządzającą (deklaracje złożone przez beneficjenta końcowego bez dowodów potwierdzających), była niezgodna z zasadami regulującymi wdrażanie funduszy strukturalnych oraz zasad należytego zarządzania finansami.
Sygnaly ostrzegawcze	<p>Deklaracje dostarczone przez beneficjenta końcowego bez dokumentów potwierdzających dotyczących spełnienia wymogów kwalifikowalności lub poniesionych wydatków.</p> <p>Wybór projektów zlecony na zewnątrz przez instytucję zarządzającą.</p> <p>Realizacja projektu przez osobę prawną/fizyczną inną niż beneficjent końcowy.</p>

Nr dokumentacji	ref. 265 – 165 – 169 – 186 – 187
Obszar	EFRR
OP	1994–99
Klasyfikacja nieprawidłowości	Falszywe dokumenty potwierdzające – fałszowane sprawozdanie finansowe
Sprawozdawczość w ramach IMS	Nie
Kod nieprawidłowości	213 – 214 – 103
Niebezpieczeństwo	Kolor pomarańczowy
Opis schematu nadużycia finansowego	<p>Beneficjent końcowy (wspólne przedsięwzięcie ustanowione wśród instytucji samorządowych na szczeblu lokalnym) otrzyma dotację na realizację projektu infrastrukturalnego. Beneficjent końcowy wyznaczy następnie osobę fizyczną na kierownika projektu. Wyznaczony kierownik ani nie był członkiem wspólnego przedsięwzięcia budżetowego beneficjentem końcowym, ani jednym z jego pracowników, a prowadzona przez niego działalność nie podlegała monitorowaniu przez beneficjenta końcowego.</p> <p>Kierownik projektu (który był uprawniony do działania w imieniu beneficjenta końcowego) zlecił podwykonawstwo prac przedsiębiorstwu budowlanemu.</p>

	<p>Przedsiębiorstwo budowlane nie tylko nie wywi•za•o si• z warunków umowy podpisanej z beneficjentem ko•cowym, chc•c zmniejsz• poniesione koszty, ale równie• przedstawi•o beneficjentowi ko•cowemu, a nast•pnie instytucji zarz•dzaj•cej sfa•szowane faktury za koszty, które nigdy nie zosta•y poniesione.</p> <p>W wyniku przedstawienia fa•szywych faktur sprawozdanie finansowe przedsiębiorstwa budowlanego równie• by•o sfa•szowane.</p> <p>Metoda dzia•ania: na etapie przyznawania dotacji beneficjent ko•cowy wywar• presj• na instytucj• zarz•dzaj•c•, aby finansowaniem obj•to konkretny projekt. Wywarcie takiej presji u•atwia•/pot•ogowa• szczególny charakter beneficjenta ko•cowego (instytucji samorz•dowej na szczeblu lokalnym), który mia• silny wp•yw polityczny. Po wybraniu projektu do obj•cia finansowaniem beneficjent ko•cowy wyznaczy• kierownika odpowiedzialnego za wykonanie projektu w jego imieniu bez ustanowienia ram dla dzia•• prowadzonych przez kierownika projektu, je•eli chodzi o kontrole, przejrzysto•• i rozliczalno••.</p> <p>Kierownik projektu, w pe•ni uprawniony do dzia•ania w imieniu beneficjenta ko•cowego, nie tylko zleci• prace swojemu przedsiębiorstwu (co oznacza, •e strona dzia•aj•ca w imieniu beneficjenta ko•cowego i przedsiębiorstwo budowlane mia•y zbie•ne interesy), ale równie• zawy•y• koszty projektu.</p> <p>Koszty zosta•y zawy•one w wyniku przedstawienia instytucji zarz•dzaj•cej fa•szywych faktur wystawionych przez przedsiębiorstwo budowlane oraz niewykonania niektórych prac okre•lonych w umowie podpisanej mi•dzy beneficjentem ko•cowym a tym przedsiębiorstwem.</p> <p>Automatycznym skutkiem zarejestrowania fa•szywych faktur w systemie rachunkowo•ci tego przedsiębiorstwa by•o sfa•szowanie jego sprawozdania finansowego.</p>
<p>Wykryte punkty</p>	<p>s•abe</p> <p>System zarz•dzania/kontroli: pope•nienie nadu•ycia finansowego by•o mo•liwe ze wzgl•du na brak okre•lonych przez beneficjenta ko•cowego zasad dotycz•cych kontroli, przejrzysto•ci i przestrzegania zasady rozliczalno•ci, co faktycznie pozwoli•o kierownikowi projektu na podejmowanie decyzji i dysponowanie •rodkami przeznaczonymi na realizacj• projektu bez •adnego nadzoru.</p> <p>Instytucja zarz•dzaj•ca nie sprawdzi•a, czy beneficjent ko•cowy ustanowi• procedury i kontrole, które mog•yby zapewni• zgodno•• z zasadami przejrzysto•ci i rozliczalno•ci.</p>

	Beneficjent ko•cowy nie sprawowa• nadzoru nad realizacj• projektu.
Sygna•y ostrzegawcze	Problemy finansowe wykonawcy. Wniosek wykonawcy o zmian• terminów i warunków umowy.

Nr dokumentacji	ref. 175
Obszar	EFS
OP	2000–2006
Klasyfikacja nieprawid•owo•ci	Fa•szywe i sfa•szowane dokumenty potwierdzaj•ce
Sprawozdawczo•• w ramach IMS	Tak
Kod nieprawid•owo•ci	213 – 214
Niebezpiecze•stwo	Kolor pomara•czowy
Opis mechanizmu nadu•ycia finansowego	Beneficjent ko•cowy zawy•y• koszty, przedstawiaj•c instytucji zarz•dzaj•cej fa•szywe faktury za koszty, których nigdy nie poniós•.  Metoda dzia•ania: udzia•owcy beneficjenta ko•cowego (spó•ka z ograniczon• odpowiedzialno•ci•) utworzyli inn• spółk• akcyjn•, której jedynym celem by•o wystawianie fa•szywych faktur przeznaczonych dla beneficjenta ko•cowego, aby zawy•y• jego koszty. Ta nieoperacyjna spółka z ograniczon• odpowiedzialno•ci• mia•a siedzib• na tym samym terenie i zatrudnia•a rzekomo tych samych pracowników, co beneficjent ko•cowy.
Wykryty punkt	s•aby System zarz•dzania/kontroli: brak systemu lub analizy umo•liwiaj•cych stwierdzenie niespójno•ci mi•dzy dokumentami potwierdzaj•cymi przedstawionymi przez beneficjenta ko•cowego w celu potwierdzenia wydatków a innymi danymi zgromadzonymi przez instytucj• zarz•dzaj•c• (w tym przypadku wyst•pi•a powa•na niespójno•• ze wzgl•du na to, •e adres beneficjenta ko•cowego pokrywa• si• z adresem jego gó•wnego dostawcy).
Sygna•y	Przedmiotowa cz••• kosztów zwi•zanych z projektami dotyczy•a

ostrzegawcze	<p>tylko jednego dostawcy beneficjenta ko•cowego.</p> <p>Ten sam udzia•owiec w przypadku beneficjenta ko•cowego i jego dostawcy.</p> <p>Ten sam adres beneficjenta ko•cowego i jednego z jego dostawców. Dostawca zaprzesta• prowadzenia dzia•alno•ci w wyniku zako•czenia dzia•alno•ci lub bankructwa.</p>
--------------	---

Nr dokumentacji	ref. 285
Obszar	EFS
OP	2000–2006
Klasyfikacja nieprawid•owo•ci	Sfa•szowane dokumenty potwierdzaj•ce
Kod nieprawid•owo•ci	213
Sprawozdawczo•• w ramach IMS	Nie
Niebezpiecze•stwo	Kolor pomara•czowy
Opis mechanizmu nadu•ycia finansowego	<p>Beneficjent ko•cowy zrealizowa• szereg projektów dotycz•cych szkole• zawodowych, otrzymuj•c dotacje od ró•nych instytucji zarz•dzaj•cych w tym samym pa•stwie cz•onkowskim.</p> <p>Beneficjent ko•cowy zwróci• si• do instytucji zarz•dzaj•cej z wnioskiem o zwrot kosztów personelu dwukrotnie przekraczaj•cych faktyczne koszty.</p> <p>Metoda dzia•ania: beneficjent ko•cowy zastosowa• dwie ró•ne metody zawy•ania poniesionych kosztów personelu:</p> <p>a) zadeklarowa• fa•szyw• (i zawy•on•) stawki godzinow• kosztów personelu. Okaza•o si•, •e suma rzeczywistych kosztów wynagrodzenia, kwoty podatku, sk•adki na ubezpieczenie spo•eczne i wydatków administracyjnych przypadaj•ca na jednego pracownika jest równa po•owie kosztów okre•lonych we wniosku;</p> <p>b) zadeklarowa• zawy•on• liczb• godzin pracy.</p> <p>Aby ukry• nadu•ycie finansowe, beneficjent ko•cowy za•czy• do</p>

		swojej deklaracji wydatków fa•szywe po•wiadczenie rozliczalno•ci jego kosztów wydane przez bieg•ego rewidenta.
Wykryte punkty	s•abe	<p>System audytowy; w wewn•trznych wytycznych nie zawsze okre•la si• obowi•zek przeprowadzenia dodatkowych audytów podobnych do projektów realizowanych przez tego samego beneficjenta ko•cowego, je•eli w wyniku audytu danego projektu wykazano powa•ne nieprawid•owo•ci.</p> <p>Wydatki po•wiadczy• audytor b•d•cy pracownikiem lub wykonawc• beneficjenta ko•cowego (brak zgodno•ci z zasad• rozdzielienia obowi•zków).</p> <p>Institucja zarz•dzaj•ca, przeprowadzaj•c kontrol• na pierwszym poziomie, nie sprawdzi•a list p•ac ani umowy zawartej z pracownikami, ale ograniczy•a si• do zatwierdzenia po•wiadczenia wydatków wydanego przez audytora beneficjenta ko•cowego.</p>
Sygna•y ostrzegawcze		<p>Trudna sytuacja finansowa beneficjenta ko•cowego, zwi•kszaj•ca potrzeb• pope•nienia nadu•ycia finansowego.</p> <p>Warto•• pojedynczej transakcji odpowiada ponad po•owie ca•kowitych kosztów projektu.</p> <p>Wydatki po•wiadczone przez pracownika lub wykonawc• beneficjenta ko•cowego.</p>

Numer referencyjny dokumentacji	314
Obszar	EFS
OP	2000–2006
Klasyfikacja nieprawid•owo•ci	Sfa•szowane dokumenty – wydatki niekwalifikowalne
Kod nieprawid•owo•ci	213 – 325



Sprawozdawczość w ramach IMS	Nie
Niebezpieczeństwo	Kolor pomarańczowy
Opis mechanizmu nadużycia finansowego	<p>Dwóm beneficjentom kołcowym udzielono zamówienia na realizację projektów obejmujących przeprowadzenie działań mających na celu zacieńnienie współpracy między organami administracji lokalnej i społeczeństwem obywatelskim.</p> <p>Udziałowcami beneficjentów kołcowych byli politycy oraz przedstawiciele instytucji samorządowych na szczeblu lokalnym.</p> <p>Działania realizowane przez beneficjentów kołcowych obejmowały głównie seminaria i konferencje. Okazało się jednak, że działania te odbywały się w weekendy w ośrodkach wypoczynkowych i często nie były dokumentowane poprzez sporządzanie listy obecności, streszczenia wydarzeń lub innych dokumentów przygotowywanych na potrzeby lub w trakcie danego wydarzenia.</p> <p>Ponadto zagadnienia, miejsca wybierane na przeprowadzenie seminariów i zajęć, a także ich terminy (weekendy) wydają się zupełnie sztuczne, a w każdym razie bezużyteczne z punktu widzenia celu projektu.</p> <p>Metoda działania: utworzono pozarządowe stowarzyszenia lub spółki z ograniczoną odpowiedzialnością o bardzo niskim kapitale zakładowym i słabej infrastrukturze; Złożono wnioski o dotację poprzez sztuczne tworzenie warunków wymaganych do uzyskania tej dotacji. Przedstawiono instytucji zarządzającej wydatki, które były nieudokumentowane oraz niespójne z celem projektu lub programu operacyjnego, z wyjątkowym zamiarem uzasadnienia wydatków niekwalifikowalnych.</p> <p>Wspomniane wydatki stanowiły głównie koszty zakwaterowania w hotelach i koszty wynajmu samochodów dla kierowników lub udziałowców beneficjenta kołcowego (lub ich krewnych).</p>
Wykryte słabe punkty	<p>System zarządzania/kontroli: nacisk polityczny był połączony raczej na przyznanie dotacji konkretnym beneficjentom niż na wybór najlepszych projektów. Nie sprawdzono dokumentów potwierdzających złożonych przez beneficjenta kołcowego w celu uzyskania zwrotu płatności.</p> <p>Instytucja zarządzająca nie kierowała się wewnętrznymi wytycznymi ani zasadami udzielania zamówień publicznych lub ich nie przestrzegała, przez co w trakcie kontroli na miejscu nie wykryto</p>

	przypadków naruszenia zasad udzielania zamówie• publicznych.
Sygnaly ostrzegawcze	<p>Powi•zania/znajomo•• na gruncie prywatnym mi•dzy beneficjentem ko•cowym a instytucj• zarz•dzaj•c•.</p> <p>Beneficjent ko•cowy utworzony tu• przed z•o•eniem wniosku o przyznanie dotacji.</p> <p>Kierownictwo beneficjenta ko•cowego dysponuj•ce niewielkim lub niedysponuj•ce •adnym do•wiadczeniem w dziedzinie zwi•zanej z realizacj• projektu.</p> <p>Beneficjent ko•cowy przedstawia ogólny i niejasny opis przeprowadzonych dzia•a•.</p> <p>Du•a cz••• wydatków poniesiona w weekendy lub w miejscach innych ni• siedziba beneficjenta ko•cowego.</p> <p>W ramach projektu uzyskano kilka bardzo podobnych produktów.</p>

Numer referencyjny dokumentacji	176
Obszar	EFRR
OP	2000–2006
Klasyfikacja nieprawid•owo•ci	Sfa•szowane dokumenty potwierdzaj•ce
Sprawozdawczo•• w ramach IMS	Tak
Kod nieprawid•owo•ci	213
Niebezpiecze•stwo	Kolor czerwony
Opis mechanizmu nadu•ycia finansowego	<p>Beneficjent ko•cowy przedstawi• instytucji zarz•dzaj•cej fa•szywe faktury, aby zawy•y• poniesione koszty i tym samym uzyska• ich zwrot na wy•szym poziomie.</p> <p>Metoda dzia•ania</p>

	<p>Beneficjent ko•cowy podj• nast•puj•ce dzia•nia:</p> <p>1) podrobi• faktury otrzymane od dostawców, dodaj•c po prostu zero do kwoty podanej na fakturze zakupu (np. faktura opiewaj•ca na kwot• 100 EUR po sfa•szowaniu opiewa•a na kwot• 1 000 EUR);</p> <p>2) wyp•aci• zawy•on• kwot• dostawcy (np. 1 000 EUR). Zrobi• tak, aby w razie kontroli wyci•gi z konta i ksi•gi rachunkowe beneficjenta ko•cowego by•y spójne;</p> <p>3) przedstawi• instytucji zarz•dzaj•cej podrobione faktury, aby otrzyma• nienale•n• p•atno•• (w wysoko•ci 1 000 EUR zamiast 100 EUR);</p> <p>4) natychmiast po wyp•aceniu przez instytucj• zarz•dzaj•c• zawy•onej kwoty (1 000 EUR) zwróci• si• do dostawcy o zwrot ró•nicy (900 EUR = 1 000 EUR – 100 EUR) mi•dzy pierwotn• i rzeczywist• kwot• faktury (100 EUR) a kwot• zawy•on• i fa•szyw• (1 000 EUR), twierdz•c, •e jego ksi•gowy pope•ni• b••d.</p>
Wykryty punkt	<p>s•aby</p> <p>System zarz•dzania i kontroli:</p> <p>brak ogólnych zasad i wytycznych dotycz•cych kontroli krzy•owej dokumentów potwierdzaj•cych;</p> <p>brak analizy ryzyka skoncentrowanej na fa•szywych fakturach;</p> <p>brak wiedzy na temat cen rynkowych za pozycje przedstawione przez beneficjenta ko•cowego.</p>
Sygn•y ostrzegawcze	<p>Faktury opiewaj•ce na zaokr•glone kwoty.</p> <p>Ten sam dostawca lub wielu ró•nych dostawców.</p> <p>Dostawca maj•cy siedzib• za granic•, podczas gdy towary/us•ugi mo•na naby• na rynku lokalnym za t• sam• lub ni•sz• cen•.</p> <p>Cena znacznie wy•sza od •redniej ceny rynkowej.</p>

Numer referencyjny dokumentacji	148
Obszar	EFS
OP	2000–2006

Klasyfikacja nieprawid•owo•ci	Fa•szywe dokumenty – fa•szywe faktury – korupcja
Sprawozdawczo•• w ramach IMS	Nie
Kod nieprawid•owo•ci	213 – 850
Niebezpiecze•stwo	Kolor czerwony
Opis mechanizmu nadu•ycia finansowego	<p>Beneficjent ko•cowy zawy•y• swoje koszty, przedstawiaj•c fa•szyw• dokumentacje i fa•szywe faktury.</p> <p>Fa•szywa dokumentacja dotyczy•a szkole•, które nigdy si• nie odby•y lub zosta•y przeprowadzone tylko cz••ciowo.</p> <p>Metoda dzia•ania: beneficjent ko•cowy sfa•szowa• niektóre dokumenty potwierdzaj•ce dotycz•ce szkole•, takie jak: ksi•gi rachunkowe, listy obecno•ci, faktury zakupu.</p> <p>Nast•pnie przedstawi• instytucji zarz•dzaj•cej dokumentacj•, aby uzyska• zwrot p•atno•ci.</p> <p>Zo•one dokumenty nale•a•o obj•• kontrol• na pierwszym poziomie przeprowadzan• przez instytucj• zarz•dzaj•c•. Osoba odpowiedzialna za te kontrole ukry•a jednak przedmiotowe nadu•ycie finansowe, poniewa• zosta•a przekupiona od beneficjenta ko•cowego.</p>
Wykryte punkty s•abe	<p>System zarz•dzania/kontroli: system zarz•dzania nie zadzia•a• odpowiednio z powodu korupcji jednego z pracowników.</p> <p>Kontrola na pierwszym poziomie nie by•a wiarygodna.</p> <p>Uczestnikom szkolenia nie zapewniono wystarczaj•cych informacji i odpowiedniego poziomu przejrzysto•ci, je•eli chodzi o cele, czas trwania i warunki szkolenia.</p> <p>Instytucja audytowa nie dysponowa•a systemem analizy ryzyka pozwalaj•cym na wykrycie potencjalnych przypadków korupcji lub fa•szowania dokumentów.</p>
Sygna•y ostrzegawcze	<p>Du•a liczba szkole• przyznanych temu samemu beneficjentowi ko•cowemu za niewielkie kwoty.</p> <p>S•aba zdolno•• finansowa i operacyjna beneficjenta ko•cowego w porównaniu z du•• liczb• realizowanych przez niego projektów.</p>

Numer referencyjny dokumentacji	147
Obszar	EFS
OP	1994–99
Klasyfikacja nieprawid•owo•ci	Fa•szywe dokumenty potwierdzaj•ce
Sprawozdawczo•• w ramach IMS	Nie
Kod nieprawid•owo•ci	213 – 214
Niebezpiecze•stwo	Kolor pomara•czowy
Opis schematu nadu•ycia finansowego	<p>Beneficjent ko•cowy sfa•szowa• dokumenty dotycz•ce prowadzonych szkole• i zgromadzi• fa•szywe faktury potwierdzaj•ce koszty, których nigdy nie poniós• lub poniós• tylko cz••ciowo.</p> <p>Metoda dzia•ania: beneficjent ko•cowy przedstawi• instytucji zarz•dzaj•cej takie dokumenty, jak lista obecno•ci i faktury za wynajem sal zaj•ciowych lub wynagrodzenia dla prowadz•cych szkolenia, które by•y fa•szywe lub cz••ciowo sfa•szowane, aby uzyska• p•atno•• za nieprzeprowadzone szkolenia lub szkolenia przeprowadzone dla mniejszej liczby uczestników, ni• zadeklarowano.</p>
Wykryte punkty s•abe	<p>System zarz•dzania/kontroli: kontrole na pierwszym poziomie by•y niskiej jako•ci i zosta•y przeprowadzone tylko cz••ciowo.</p> <p>Uczestnikom szkolenia nie zapewniono wystarczaj•cych informacji i odpowiedniego poziomu przejrzysto•ci, je•eli chodzi o cele, czas trwania i warunki szkolenia.</p> <p>Instytucja audytowa nie dysponowa•a systemem analizy ryzyka pozwalaj•cym na wykrycie fa•szywych faktur.</p> <p>Kontrola na pierwszym poziomie nie obj••a 100 % wydatków przedstawionych przez beneficjenta ko•cowego.</p>

Sygnały ostrzegawcze	<p>Lista obecności zawierająca podpisy, które wyglądają tak, jakby zrobiła je ta sama osoba.</p> <p>Faktury opiewające na zaokrąglone kwoty; faktury o podobnym formacie, ale wystawione przez różnych dostawców; faktury zawierające numer VAT, który jest błędny lub niespójny z pozostałymi elementami faktury.</p>
----------------------	--

Numer referencyjny dokumentacji	145
Obszar	Sekcja Orientacji EAGGF
OP	1994–99
Klasyfikacja nieprawidłowości	Falszywa deklaracja – fałszywe dokumenty potwierdzające
Sprawozdawczość w ramach IMS	Nie zgłoszono
Kod nieprawidłowości	213 – 214
Niebezpieczeństwo	Kolor pomarańczowy
Opis schematu nadużycia finansowego	<p>Władze samorządowe miasta działające w charakterze beneficjenta komercyjnego uzyskały dotację na renowację i ochronę zabytkowego budynku o znaczeniu historycznym. Zleciły realizację robót budowlanych przedsiębiorcy budowlanemu.</p> <p>W umowie podpisanej między beneficjentem komercyjnym a przedsiębiorcą budowlanym przewidziano jednak remont budynku w celu przekształcenia go w hotel.</p> <p>W związku z tym, wbrew deklaracjom beneficjenta komercyjnego oraz z naruszeniem warunków zaproszenia do składania wniosków i celu programu operacyjnego, dotacja została wykorzystana na przekształcenie budynku w hotel, zamiast na ochronę dziedzictwa, jakie stanowi.</p> <p>Ponadto beneficjent komercyjny przedstawił instytucji zarządzającej fałszywe faktury, aby zawyżyć poniesione koszty.</p> <p>Metoda działania: władze samorządowe miasta przedłożyły</p>

	<p>instytucji zarządzającej wniosek o dotację na renowację zabytkowego budynku o znaczeniu historycznym.</p> <p>Wniosek został jednak poświadczony fałszywymi deklaracjami i fałszywymi dokumentami, aby wykazać, że wnioskodawca spełnia wszystkie kryteria kwalifikowalności określone w zaproszeniu do składania wniosków. Fałszywe deklaracje dotyczyły własności gruntu i budynku, który miał zostać objęty renowacją, jak również rzeczywistego celu projektu (przekształcenie zabytkowego budynku o znaczeniu historycznym w hotel zamiast ochrony lokalnego dziedzictwa).</p> <p>W wyniku nacisku politycznego wywartego na instytucję zarządzającą przez przedstawicieli władz samorządowych miasta oraz złożenia fałszywej dokumentacji projekt został przyjęty do objęcia finansowaniem.</p> <p>Beneficjent komercyjny zlecił roboty budowlane przedsiębiorcy budowlanemu, w którym burmistrz i inni przedstawiciele władz samorządowych miasta mieli interes gospodarczy.</p> <p>Wreszcie na etapie realizacji projektu beneficjent komercyjny przedstawił fałszywe faktury wystawione przez wykonawcę, aby zawyżyć poniesione koszty.</p>
<p>Wykryte punkty</p>	<p>System zarządzania/kontroli: członkowie partii politycznych wywierali wpływ na instytucję zarządzającą.</p> <p>Brak wytycznych dotyczących oficjalnych dokumentów, jakie wnioskodawca musi złożyć w celu wykazania zgodności ze wszystkimi kryteriami określonymi w zaproszeniu do składania wniosków.</p> <p>Nie przeprowadzono kontroli dokumentów i deklaracji przedstawionych przez wnioskodawcę na etapie udzielania zamówień.</p> <p>Nie przeprowadzono kontroli na miejscu po zakończeniu projektu.</p>
<p>Sygnaly ostrzegawcze</p>	<p>Deklaracja sporządzona przez beneficjenta komercyjnego zamiast oficjalnego zaświadczenia wydanego przez właściwe organy (w rozpatrywanym przypadku deklaracja wnioskodawcy zastąpiła wypis z rejestru gruntów poświadczający prawo własności do gruntu i budynku).</p> <p>Produkt projektu, który zostało można użytkować w innym celu niż cel zatwierdzony przy przyznawaniu finansowania.</p>

Numer referencyjny dokumentacji	144
Obszar	EFRR
OP	2000–2006
Klasyfikacja nieprawid•owo•ci	Fa•szywy wnioski o pomoc – nieprzestrzeganie innych przepisów
Sprawozdawczo•• w ramach IMS	Tak
Kod nieprawid•owo•ci	208 – 612
Niebezpiecze•stwo	Kolor pomara•czowy
Opis schematu nadu•ycia finansowego	<p>Na podstawie fa•szywej deklaracji i fa•szywych dokumentów przedstawionych instytucji zarz•dzaj•cej beneficjentowi ko•cowemu udzielono zamówienia na budow• infrastruktury turystycznej.</p> <p>Beneficjent ko•cowy wykorzysta• dotacj• na wybudowanie mieszka• zamiast infrastruktury turystycznej, naruszaj•c warunki zaproszenia do sk•adania wniosków oraz cel dzia•ania przewidzianego w programie operacyjnym.</p> <p>Ponadto zrealizowa• projekt bez uwzgl•dnienia odpowiednich przepisów UE w zakresie ochrony •rodowiska.</p> <p>Metoda dzia•ania: beneficjent ko•cowy mia• mo•liwo•• wp•yni•cia na instytucj• zarz•dzaj•c• ze wzgl•du na nacisk polityczny wywarty przez przedstawiciela administracji lokalnej, który by• zwi•zany interesem gospodarczym z beneficjentem ko•cowym.</p> <p>Dotacja zosta•a przyznana w wyniku przedstawienia instytucji zarz•dzaj•cej fa•szywych deklaracji i projektu.</p> <p>Przedmiotow• dotacj• wykorzystano do celu innego ni• cel zadeklarowany instytucji zarz•dzaj•cej na etapie udzielania zamówienia na realizacj• projektu, aby zmaksymalizowa• zysk.</p>



<p>Wykryte punkty</p>	<p>System zarządzania/kontroli: beneficjent może wywierać wpływ na instytucję zarządzającą.</p> <p>Instytucja zarządzająca nie sprawdziła wyników końcowych projektu.</p> <p>Do rejestru ewidencji gruntów nie wprowadzono właściwego warunku dotyczącego produktu projektu.</p> <p>Nie opracowano szczegółowych wytycznych dotyczących wymaganych kontroli oraz dokumentacji, jak należy uzyskać, aby zagwarantować zapewnienie zgodności z unijnymi przepisami przez beneficjenta końcowego.</p> <p>Niska jakość kontroli na pierwszym poziomie w odniesieniu do wniosków o zwrot wydatków złożonych przez beneficjenta końcowego.</p>
<p>Sygnaly ostrzegawcze</p>	<p>Projekty finansowane w ramach środków związanych z sektorem turystycznym.</p> <p>Deklaracja sporządzona przez beneficjenta końcowego i nieuzupełniona żadnym konkretnym powiadzeniem.</p> <p>Produkty projektu mogą być potencjalnie wykorzystywane w celach innych niż te zadeklarowane w projekcie.</p>

<p>Nr dokumentacji</p>	<p>ref. 142</p>
<p>Obszar</p>	<p>Sekcja Orientacji EFOGR – EFRR</p>
<p>OP</p>	<p>2000–2006</p>
<p>Klasyfikacja nieprawidłowości</p>	<p>Faszywe deklaracje – nie podjęto działań</p>
<p>Sprawozdawczość w ramach IMS</p>	<p>Nie</p>
<p>Kod nieprawidłowości</p>	<p>208 – 810</p>

Niebezpieczeństwo	Kolor pomarańczowy
Opis mechanizmu nadużycia finansowego	<p>Fundusze strukturalne zostały przyznane młodym ludziom chcącym rozpocząć działalność rolniczą.</p> <p>W zaproszeniu do składania wniosków przedstawiono szereg kryteriów kwalifikowalności.</p> <p>W wyniku dochodzenia zwrócono uwagę na fakt, że z jednej strony większość beneficjentów rolniczych nie spełniała wymogów ustanowionych w zaproszeniu do składania wniosków, zaś z drugiej strony, że wielu z nich nie podjęło żadnego rodzaju działalności rolniczej lub już wcześniej było rolnikami.</p> <p>Metoda działania: beneficjenci rolniczy przedstawili instytucji zarządzającej fałszywe deklaracje, aby udowodnić, że spełniają wszystkie kryteria określone w zaproszeniu do składania wniosków. Natomiast instytucje samorządowe na szczeblu lokalnym wywierają wpływ na instytucję zarządzającą, aby przyznała ona dotację w celu wsparcia głównie osób bezrobotnych.</p>
Wykryte słabe punkty	<p>System zarządzania/kontroli: lokalny organ polityczny wywiera wpływ na instytucję zarządzającą.</p> <p>Instytucja zarządzająca przyjmuje deklaracje sporządzone przez beneficjentów rolniczych nie przeprowadzając żadnych kontroli dokumentów.</p> <p>Instytucja audytowa nie była niezależna od instytucji zarządzającej.</p>
Sygnaly ostrzegawcze	<p>Wydanie deklaracji przez beneficjenta rolniczego zamiast certyfikatu właściwego organu.</p> <p>Wiele niewielkich dotacji przyznanych dużej liczbie beneficjentów rolniczych.</p> <p>Obszar charakteryzujący się szczególnie trudną sytuacją gospodarczą lub obszar, w którym stopa bezrobocia jest wyższa od średniej stopy bezrobocia w danym państwie członkowskim.</p>

Nr dokumentacji ref.	141
Obszar	EFS

OP	2000–2006
Klasyfikacja nieprawid•owo•ci	Fa•szywe deklaracje – nie podj•to dzia•ania
Sprawozdawczo•• w ramach IMS	Nie
Kod nieprawid•owo•ci	208 – 810
Niebezpiecze•stwo	Kolor pomara•czowy
Opis mechanizmu nadu•ycia finansowego	<p>Beneficjent ko•cowy (spó•ka z ograniczon• odpowiedzialno•ci•) otrzyma• dotacj• na zorganizowanie sesji szkole• zawodowych pod warunkiem, •e zatrudni uczestników szkolenia na podstawie umów o prac• zawieranych na czas nieokre•lony po zako•czeniu okresu szkolenia.</p> <p>Dotacja na realizacj• projektu zosta•a przyznana przez instytucj• zarz•dzaj•c• na zasadzie „kto pierwszy, ten lepszy”.</p> <p>Beneficjent ko•cowy nie poinformowa• uczestników szkolenia o tym, •e zobowi•za• si• do ich zatrudnienia po wyga•ni•ciu umowy, ani nie wyp•aci• obowi•zkowego wynagrodzenia.</p> <p>Udzia•owiec beneficjenta ko•cowego okaza• si• by• udzia•owcem innej spó•ki z ograniczon• odpowiedzialno•ci•, otrzymuj•cej dotacje na realizacj• podobnych projektów.</p> <p>Metoda dzia•ania: podmiot gospodarczy z•o•y• wniosek o przyznanie dotacji, przekazuj•c instytucji zarz•dzaj•cej fa•szyw• deklaracj• o tym, •e dysponuje zdolno•ci• operacyjn• do zatrudnienia uczestników szkolenia po jego zako•czeniu.</p> <p>Beneficjent ko•cowy przedstawi• nast•pnie instytucji zarz•dzaj•cej fa•szyw• deklaracj• dotycz•c• wyp•aty wynagrodzenia osobom prowadz•cym szkolenia, a tak•e „umów o prac• na czas nieokre•lony” zawieranych z uczestnikami szkolenia.</p> <p>Jednocze•nie beneficjent ko•cowy zatai• przed uczestnikami szkolenia informacje dotycz•ce celu szkolenia oraz praw przys•uguj•cych im po jego zako•czeniu.</p> <p>Znaczna cz••••• p•atno•ci na rzecz realizacji projektu by•a realizowana w gotówce.</p>

Wykryte punkty	<p>System zarządzania/kontroli: brak efektywnego procesu oceny na etapie udzielania zamówienia na realizację projektów: instytucja zarządzająca nie przeprowadziła kontroli w zakresie zdolności operacyjnej, obrotu ani struktury biznesowej podmiotu gospodarczego w celu dokonania oceny jego zdolności do zrealizowania projektu.</p> <p>Kryterium „kto pierwszy, ten lepszy” ustanowione przez instytucję zarządzającą na etapie udzielania zamówienia wydaje się niezgodne z zasadami należytego zarządzania, skuteczności i efektywności.</p> <p>Brak kontroli deklaracji składanych przez wnioskodawców.</p> <p>Brak jawności w odniesieniu do celu projektów.</p> <p>Brak wytycznych dla instytucji zarządzającej dotyczących sprawdzenia, czy beneficjent komercyjny poinformował uczestników szkolenia o celu projektu oraz o prawach przysługujących im po zakończeniu szkolenia.</p>
Sygnały ostrzegawcze	<p>Nieodpowiednia struktura biznesowa beneficjenta komercyjnego.</p> <p>Realizowanie płatności w gotówce przez beneficjenta komercyjnego.</p> <p>Brak odpowiednich procedur selekcji do celów udzielania zamówienia na realizację projektów.</p>

Nr dokumentacji	ref. 270
Obszar	EFRR
OP	2000–2006
Klasyfikacja nieprawidłowości	Sfałszowane dokumenty potwierdzające
Kod nieprawidłowości	213
Sprawozdawczość w ramach IMS	Nie

Niebezpieczeństwo	Kolor pomarańczowy
Opis mechanizmu nadużycia finansowego	<p>Beneficjentowi komercyjemu udzielono zamówienia na realizację projektu budowy elementu infrastruktury sportowej.</p> <p>Realizację projektu zlecono tymczasowemu stowarzyszeniu przedsiębiorstw.</p> <p>Przedsiębiorca budowlany wystawił faktury za wykonanie tych samych robót budowlanych więcej niż jeden raz.</p> <p>Ponadto do budowy elementu infrastruktury sportowej przedsiębiorca budowlany wykorzystywał tańsze surowce niższej jakości niż ta określona w umowie zawartej z beneficjentem komercyjnym.</p> <p>Personel beneficjenta komercyjnego nadzorował i poświadczł prawidłowe wykonanie robót budowlanych.</p> <p>Metoda działania: przedsiębiorca budowlany (tymczasowe stowarzyszenie przedsiębiorstw) przedstawił beneficjentowi komercyjemu różne faktury za wykonanie tych samych robót budowlanych. W wystawionych fakturach wykonane roboty budowlane opisano stosując nieznacznie różnice między sobą sformułowania w celu zatajenia faktu, że odnosiły się one do tych samych robót budowlanych.</p> <p>Natomiast wykorzystanie materiałów innych niż materiały określone w zamówieniu i opisane w fakturach przedstawionych beneficjentowi komercyjemu pozwoliło przedsiębiorcy budowlanemu na nieuszne zmaksymalizowanie zysku.</p>
Wykryte słabe punkty	<p>Beneficjent komercyjny: obowiązkowe kontrole w zakresie jakości robót budowlanych wykonanych przez przedsiębiorcę budowlanego, które beneficjent komercyjny jest zobowiązany przeprowadzić, nie wykryły żadnych nieprawidłowości ujawnionych w wyniku dochodzenia przeprowadzonego przez OLAF.</p> <p>System zarządzania/kontroli: instytucja zarządzająca nie zapewniła odpowiedniej kontroli jakości wykonywanych robót budowlanych ani prawidłowej realizacji projektu przed wypaczeniem dotacji.</p> <p>Stosowany przez instytucję zarządzającą system kontroli nie wykrył ani jednej fałszywej faktury przedstawionej przez przedsiębiorcę budowlanego.</p>

Sygnaly ostrzegawcze	<p>Przedu•enie terminu wykonania robót budowlanych.</p> <p>Faktury regulowane gotówk•.</p> <p>Faktury zawieraj•ce niespójne informacje.</p>
----------------------	---

Nr dokumentacji	ref. 192
Obszar	EFS – Sekcja Orientacji EFOGR
OP	2000–2006
Klasyfikacja nieprawid•owo•ci	Fa•szywa deklaracja
Kod nieprawid•owo•ci	818
Sprawozdawczo•• w ramach IMS	Nie
Niebezpiecze•stwo	Kolor pomara•czowy
Opis mechanizmu nadu•ycia finansowego	<p>Beneficjent ko•cowy poda• instytucji zarz•dzaj•cej zawy•one koszty personelu i szkole•.</p> <p>Metoda dzia•ania: beneficjent ko•cowy przedstawi• instytucji zarz•dzaj•cej deklaracje wydatków poniesionych w zwi•zku z personelem, których warto•• znacznie przewy•sza•a faktycznie poniesione przez niego koszty. Kontrola krzy•owa oficjalnych rachunków beneficjenta ko•cowego, z jednej strony, oraz list p•ac personelu i deklaracji przedstawionej instytucji zarz•dzaj•cej, z drugiej strony, wykaza•a brak spójno•ci mi•dzy wymienionymi wy•ej dokumentami. Liczba godzin przypisanych do projektów znacznie przekracza•a liczb• przewidzianych w umowie godzin pracy, za które przedsi•biorstwo wyp•aca•o pracownikom wynagrodzenie.</p> <p>Koszty wynagrodze• dla osób prowadz•cych szkolenia równie• zosta•y znacznie zawy•one (o 70 %).</p>

Wykryte punkty	<p>System audytu: krajowa instytucja audytowa wykryła opisane nadużycie finansowe w przypadku jednego projektu, ale ani nie rozszerzyła prowadzonej kontroli na pozostałe projekty realizowane przez tego samego beneficjenta końcowego, ani nie poinformowała o tym fakcie instytucji zarządzającej.</p> <p>System zarządzania/kontroli: brak wytycznych administracyjnych stanowiących, że deklaracja kosztów poniesionych w związku z personelem i uczestnikami szkoleń powinna być wsparta odpowiednimi dowodami, takimi jak listy płac lub podobne dokumenty.</p> <p>Niska jakość kontroli na pierwszym poziomie, ponieważ nie przeprowadzono kontroli krytycznej dokumentów potwierdzających.</p>
Sygnały ostrzegawcze	<p>Deklaracje wydatków poniesionych w związku z personelem przekraczały średnie ceny na rynku pracy.</p> <p>Liczba lub koszt godziny pracy pracownika przewyższające te wymagane na potrzeby innych podobnych projektów.</p> <p>Przyznanie wielu dotacji na realizację podobnych projektów temu samemu beneficjentowi końcowemu.</p>

Nr dokumentacji	ref. 275
Obszar	IFOR
OP	2000–2006
Klasyfikacja nieprawidłowości	Fałszywy dokument potwierdzający – wydatki niekwalifikowalne
Kod nieprawidłowości	213 – 325
Sprawozdawczość w ramach IMS	Nie
Niebezpieczeństwo	Kolor czerwony

<p>Opis mechanizmu naduycia finansowego</p>	<p>Beneficjent ko•cowy przedstawi• instytucji zarz•dzaj•cej du•• liczb• faktur obejmuj•cych koszty, które nie by•y zgodne z zasadami kwalifikowalno•ci wydatków.</p> <p>Metoda dzia•ania: beneficjent ko•cowy zwróci• si• do przedsi•biorstwa z siedzib• poza UE o wystawienie fa•szywych faktur, które przedstawi• instytucji zarz•dzaj•cej w celu zawy•enia kosztów realizacji projektu.</p> <p>Te pozycje wydatków zosta•y przyj•te przez instytucj• zarz•dzaj•c• i wyp•acone beneficjentowi ko•cowemu.</p> <p>Beneficjent ko•cowy otrzyma• faktury za roboty budowlane, które nie zosta•y nigdy wykonane, lub za us•ugi, które nie zosta•y nigdy zrealizowane, wystawione przez inne przedsi•biorstwa z siedzib• poza UE.</p>
<p>Wykryte s•abe punkty</p>	<p>Brak wytycznych administracyjnych w zakresie kosztów kwalifikowalnych oraz sygna•ów ostrzegawczych s•u••cych wykrywaniu fa•szywych faktur.</p> <p>Brak wytycznych w zakresie zg•aszania nieprawid•owo•ci zgodnie z przepisami rozporz•dzenia nr 1681/94.</p>
<p>Sygna•y ostrzegawcze</p>	<p>Ró•ny kształt lub kolor faktur wystawionych przez tego samego dostawc• lub ten sam kształt lub kolor faktur wystawionych przez ró•nych dostawców.</p> <p>Opis fakturowanej pozycji lub us•ugi nie jest zgodny z pozosta•ymi dost•pnymi danymi (np. faktura za wynajem maszyny w przypadku, gdy ta sama maszyna znajduje si• w naprawie; faktura za us•ugi lub prac•, które nie mog• zosta• zrealizowane ze wzgl•du na poziom wiedzy fachowej/potencja• przemys•owy/zasoby ludzkie danego przedsi•biorstwa).</p> <p>Fakturowana pozycja lub us•uga nie jest zgodna z celami dzia•alno•ci danego przedsi•biorstwa.</p> <p>Us•ugi lub towary dost•pne na rynku lokalnym, ale zakupione na innych, geograficznie odleg•ych rynkach.</p>



## 1.2. Grupa „Podwójne finansowanie”

Nr dokumentacji	ref. 172
Obszar	EFRR
OP	1994–99 / 2000–2006
Klasyfikacja nieprawidłowości	Podwójne finansowanie
Kod nieprawidłowości	606
Sprawozdawczość w ramach IMS	Nie
Niebezpieczeństwo	Kolor czerwony
Opis mechanizmu nadużycia finansowego	<p>Beneficjent komunalny (gmina) złożył wnioski o przyznanie dotacji na realizację projektu, który został już wdrożony (tzw. „projekt finansowany z dotacji przyznanej z mocą wsteczną”).</p> <p>Projekty finansowane z dotacji przyznanych z mocą wsteczną to projekty przedstawione instytucji zarządzającej w trakcie lub po zakończeniu ich realizacji. Są one finansowane ze środków finansowych UE pod warunkiem, że spełniają określony cel i są zgodne z kryteriami kwalifikowalności ustanowionymi w przepisach mających zastosowanie do danego okresu programowania.</p> <p>Projekt dotyczy remontu starej nieruchomości w celu przekształcenia jej w budynek użyteczności publicznej.</p> <p>W tym samym okresie drugi beneficjent (spółka prywatna, która okazała się wykonawcą pierwszego beneficjenta) zwrócił się o przyznanie kolejnej dotacji finansowanej ze środków w ramach okresu programowania 2000–2006 w celu przeprowadzenia remontu nieruchomości i przekształcenia jej w hotel.</p> <p>W wyniku dochodów ujawniono, że roboty budowlane zrealizowane w ramach pierwszego projektu (uwzględnionego z mocą wsteczną w okresie programowania 1994–1999) stanowią</p>

	<p>cz... robót budowlanych w ramach drugiego projektu, na których realizacji przyznano kolejną dotację w okresie programowania 2000–2006).</p> <p>Metoda działania: dwóch beneficjentów kołcowych przedstawia dwa projekty dwóm różnym instytucjom zarządzającym. Na pierwszy rzut oka te dwa projekty wydają się różne, ponieważ zostały złożone przez dwóch różnych beneficjentów kołcowych, zadeklarowano w nich różne cele (pierwszy dotyczy celu publicznego, drugi – celu prywatnego), a ponadto są one objęte dwoma różnymi okresami programowania i różnymi środkami.</p> <p>Obydwa projekty dotyczą jednak tych samych robót budowlanych prowadzonych w związku z tą samą nieruchomością.</p> <p>Dwóch beneficjentów kołcowych przedstawiło instytucjom zarządzającym fałszywe deklaracje i certyfikaty, aby uniknąć wykrycia nadużycia finansowego.</p>
<p>Wykryty punkt</p> <p>saby</p>	<p>Prawodawstwo: brak jasnych zasad i mechanizmów kontrolnych służących zapobieganiu nadużyciom finansowym związanym z projektami finansowanymi z dotacji przyznanych z mocą wsteczną.</p> <p>System zarządzania/kontroli: instytucja zarządzająca nie dysponuje systemami gromadzenia danych historycznych ani narzędziami do sprawdzania istnienia wcześniej przyznanego finansowania, które pozwalają uniknąć ryzyka podwójnego finansowania.</p> <p>Bardzo niska jakość kontroli na pierwszym poziomie, ponieważ opiera się one na deklaracji złożonej przez beneficjenta kołcowego, a nie na dokumentacji urzędowej, takiej jak wypis z rejestru ewidencji gruntów.</p> <p>System zgłaszania nieprawidłowości okazał się zawodny, ponieważ państwa członkowskie nie zgłosiły nieprawidłowości.</p>
<p>Sygnaly ostrzegawcze</p>	<p>Projekt finansowany z dotacji przyznanej z mocą wsteczną.</p> <p>Udziałowiec beneficjenta kołcowego związany interesem gospodarczym z innym beneficjentem kołcowym.</p> <p>Dokumenty potwierdzające w postaci deklaracji wystawionej przez beneficjenta kołcowego zamiast poświadczenia wydanego przez organy publiczne.</p>

Nr dokumentacji	ref. 176
Obszar	EFRR
OP	2000–2006
Klasyfikacja nieprawidłowości	Podwójne finansowanie
Sprawozdawczość w ramach IMS	Tak
Kod nieprawidłowości	606
Niebezpieczeństwo	Kolor czerwony
Opis mechanizmu nadużycia finansowego	<p>Beneficjent komercyjny otrzymał maszynę niezbędną do realizacji prowadzonego przez niego projektu badawczego, która została przekazana nieodpłatnie przez NGO (z siedzibą w innym państwie członkowskim).</p> <p>Beneficjent nie przekazał żadnej kwoty na rzecz NGO, ponieważ maszyna została zakupiona z wykorzystaniem środków pochodzących z dotacji krajowych.</p> <p>Beneficjent komercyjny zataił jednak ten stan rzeczy przed instytucją zarządzającą i przedstawił fałszywe faktury na dowód dokonania zakupu.</p> <p>Metoda działania: beneficjent komercyjny dostrzegł możliwość nieodpłatnego uzyskania maszyny, która byłaby mu potrzebna do zrealizowania prowadzonego przez niego projektu badawczego. Następnie wystawił on podrobioną fakturę zakupu z wykorzystaniem danych nieistniejącego dostawcy z siedzibą w tym samym państwie członkowskim, co faktyczny dostawca, i przedłożył faktury instytucji zarządzającej.</p>
Wykryty punkt	<p>sąby System zarządzania i kontroli: brak ogólnych zasad i wytycznych w zakresie kontroli krytycznej dokumentów potwierdzających.</p> <p>Brak analizy koncentrującej się na potencjalnym ryzyku podwójnego finansowania oraz przedstawienia fałszywych faktur.</p> <p>Brak systemu wymiany informacji między instytucjami zarządzającymi biorącymi udział w polityce spójności</p>

	umożliwiającego wykrywanie przypadków podwójnego finansowania.
Sygnaly ostrzegawcze	Nietypowa transgraniczna transakcja zakupu – niespójne informacje dotyczące faktur.  Realizowanie płatności w gotówce.

### 1.3. Konflikt interesów

Nr dokumentacji	ref. 271 – 196
Obszar	EFRR
OP	2000–2006
Klasyfikacja nieprawid•owo•ci	Konflikt interesów
Kod nieprawid•owo•ci	Rodzaj nieprawid•owo•ci niesklasyfikowany w ramach IMS
Sprawozdawczo•• w ramach IMS	Nie
Niebezpiecze•stwo	Kolor pomara•czowy
Opis mechanizmu nadu•ycia finansowego	<p>Instytucja zarz•dzaj•ca przekaza•a instytucji po•rednicz•cej (spó•ce prywatnej) uprawnienia do zarz•dzania programami operacyjnymi, dotycz•ce w szczegó•lności wyboru projektów, które maj• zosta• obj•te finansowaniem.</p> <p>Cz•onkowie zarz•du instytucji po•rednicz•cej byli równie• cz•onkami spółki osobowej, w sk•ad której wchodzili przedstawiciele beneficjenta ko•cowego danego programu operacyjnego.</p> <p>Metoda dzia•ania: zawi•zanie spółki osobowej mi•dzy podmiotami publicznymi (odpowiedzialnymi za zarz•dzanie funduszami strukturalnymi) a podmiotami gospodarczymi. Po zawi•zaniu spółki osobowej instytucja zarz•dzaj•ca powo•uje spółk• z ograniczon• odpowiedzialno•ci• pe•ni•c• funkcj• instytucji po•rednicz•cej, odpowiedzialnej za zarz•dzanie jednym programem operacyjnym lub wi•ksz• ich liczb•. Do zarz•du spółki z ograniczon• odpowiedzialno•ci• (instytucji po•rednicz•cej) wchodz• cz•onkowie spółki osobowej. W zwi•zku z tym cz•onkowie zarz•du s• przedstawicielami podmiotów publicznych oraz podmiotów gospodarczych.</p> <p>Wspomniane podmioty gospodarcze zasiadaj• w zarz•dzie instytucji po•rednicz•cej i w zwi•zku z tym bior• udział w procesie</p>

		decyzyjnym w zakresie przyznawania funduszy UE. Natomiast występując w charakterze podmiotów gospodarczych, przedstawiają one projekty instytucji zarządzających.
Wykryte punkty	słabe	System zarządzania/kontroli: brak określonych kontroli dotyczących zaangażowania w proces decyzyjny osób, które mogą mieć interes prywatny lub gospodarczy w podjęciu określonej decyzji przez zarząd instytucji poradczej, którego są członkami.  Organy krajowe są zdania, że ta podwójna rola pełniona przez podmioty gospodarcze nie jest objęta definicją konfliktu interesów.  Faktycznie, choć ogólna zasada należytego zarządzania finansami, w tym zasada rozdzielania obowiązków, przemawiałyby przeciwko stosowaniu takiego rozwiązania, obowiązujące przepisy nie zakazują wprost stosowania tego rodzaju praktyk.
Sygnaly ostrzegawcze		Brak szczegółowych wytycznych dotyczących rozdzielania obowiązków.  Podmioty gospodarcze zasiadające w zarządzie instytucji poradczej.

Nr dokumentacji	ref.	143
Obszar		EFS
OP		1994–99
Klasyfikacja nieprawidłowości		Konflikt interesów
Sprawozdawczość w ramach IMS		Nie
Kod nieprawidłowości		Rodzaj nieprawidłowości niesklasyfikowany w ramach IMS
Niebezpieczeństwo		Kolor pomarańczowy

<p>Opis mechanizmu nadużycia finansowego</p>	<p>Podmiot gospodarczy wygra przetarg na realizację projektów w zakresie szkolenia zawodowego. Nie dysponował on jednak wiedzą specjalistyczną ani kwalifikacjami wymaganymi w zaproszeniu do składania wniosków.</p> <p>W związku z tym podmiot gospodarczy (beneficjent komercyjny) zlecił realizację projektu przedsiębiorstwu, któremu udzielono zamówienia, nie informując o tym fakcie instytucji zarządzającej i naruszając warunki określone w zaproszeniu do składania wniosków.</p> <p>Popełnienie nadużycia finansowego ułatwił beneficjent komercyjny, będący członkiem rady oceniającej (organu odpowiedzialnego za selekcję projektów) w ramach instytucji zarządzającej, który był związany interesem gospodarczym z przedsiębiorstwem, któremu udzielono zamówienia, realizującym szkolenia.</p> <p>Metoda działania: podmiot gospodarczy wystąpił z wnioskiem o przyznanie dotacji po tym, jak skontaktował się z nim członek rady oceniającej. Dzięki presji wywieranej przez członka rady oceniającej podmiot gospodarczy otrzymał dotację.</p> <p>Beneficjent komercyjny powierzył następnie realizację projektu przedsiębiorstwu, z którym członek rady oceniającej był związany znacznym interesem gospodarczym.</p>
<p>Wykryte słabe punkty</p>	<p>System zarządzania/kontroli: osoba biorąca udział w postępowaniu o udzielenie zamówienia wywierała presję, aby dotacja na realizację projektu przyznano konkretnemu podmiotowi gospodarczemu.</p> <p>Nie opublikowano wytycznych w zakresie konfliktu interesów ani w kwestii tego, jakie kontrole i działania instytucja zarządzająca powinna podjąć, aby nie dopuścić do jego powstania.</p> <p>Brak nadzoru na etapie wyboru nad faktyczną zdolnością finansową i operacyjną beneficjenta komercyjnego do zrealizowania projektu.</p>
<p>Sygnaly ostrzegawcze</p>	<p>Przedsiębiorstwo beneficjenta komercyjnego utworzone tuż przed złożeniem wniosku o przyznanie dotacji.</p> <p>Wydanie przez beneficjenta komercyjnego deklaracji do celów ubiegania się o zwrot poniesionych wydatków lub potwierdzenia posiadanych kwalifikacji.</p> <p>Ocena projektów zleconych przez instytucję zarządzającą.</p>

Nr dokumentacji	ref. 265 – 165 – 169 – 186 – 187
Obszar	EFRR
OP	1994–99
Klasyfikacja nieprawid•owo•ci	Konflikt interesów – projekt realizowany niezgodnie z obowi•zuj•cymi zasadami
Sprawozdawczo•• w ramach IMS	Nie
Kod nieprawid•owo•ci	Rodzaj nieprawid•owo•ci niesklasyfikowany w ramach IMS – 812
Niebezpiecze•stwo	Kolor czerwony
Opis mechanizmu nadu•ycia finansowego	<p>Beneficjent ko•cowy (wspólne przedsi•wzi•cie ustanowione w•ród instytucji samorz•dowych na szczeblu lokalnym) otrzymuje dotacj• na realizacj• projektu infrastrukturalnego oraz powo•uje osob• fizyczn• na stanowisko kierownika projektu.</p> <p>Kierownik projektu dysponuje wszystkimi uprawnieniami przys•uguj•cymi beneficjentowi ko•cowemu, przy czym beneficjent ko•cowy nie podejmuje •adnych dzia•a• w zakresie kontroli lub monitorowania jego dzia•alno•ci.</p> <p>Wykonanie robót budowlanych zwi•zanych z realizacj• projektu zostaje powierzone przedsi•biorstwu budowlanemu, z którym kierownik projektu jest zwi•zany interesem gospodarczym, poniewa• jest jego udzia•owcem wi•kszo•ciowym.</p> <p>W zwi•zku z tym interesy strony powo•anej przez beneficjenta ko•cowego na stanowisko kierownika projektu i wykonawcy beneficjenta ko•cowego pozostawa•y w konflikcie z interesami beneficjenta ko•cowego.</p> <p>Zbie•no•• interesów kierownika projektu i przedsi•biorstwa budowlanego, jak równie• brak kontroli nad dzia•alno•ci• kierownika projektu, umo•liwi•y podejmowanie dzia•a•, które nie by•y zgodne z postanowieniami umowy zawartej mi•dzy beneficjentem ko•cowym a wykonawc• i które przyczyni•y si• do maksymalizacji zysku przedsi•biorstwa budowlanego.</p> <p>Metoda dzia•ania: na etapie udzielania zamówienia beneficjent ko•cowy wywiera• presj• na instytucj• zarz•dzaj•c•, aby przyzna•a</p>



		<p>finansowanie na rzecz konkretnego projektu. Wywieranie presji ułatwia specyficzny charakter beneficjenta komunalnego (budynkowego instytucji samorządowej na szczeblu lokalnym), który dysponował silnym wpływem politycznym. Po dokonaniu wyboru projektu beneficjent komunalny mianował kierownika projektu odpowiedzialnego za jego realizację.</p> <p>Kierownik projektu, dysponujący pełnymi uprawnieniami do podejmowania działań w imieniu beneficjenta komunalnego, z jednej strony zlecił wykonanie robót przedsiębiorstwu budowlanemu, w którym posiada udziały większościowe, z drugiej natomiast maksymalizował zysk przedsiębiorstwa budowlanego, zatając fakt niespełnienia warunków przewidzianych w umowie zawartej między wykonawcą a beneficjentem komunalnym.</p>
Wykryty punkt	słaby	<p>Beneficjent komunalny: beneficjent komunalny nie ustanowił żadnego systemu nadzoru na potrzeby kontroli realizacji projektu.</p> <p>System zarządzania/kontroli: niska jakość kontroli na pierwszym poziomie, ponieważ, poza innymi niedoskonałościami, nie przeprowadzono żadnych kontroli na miejscu w celu sprawdzenia prawidłowości realizacji projektu.</p> <p>Naruszenie zasad rozdzielania obowiązków, rozliczalności oraz przejrzystości.</p>
Sygnaly ostrzegawcze		<p>Konsorcjum utworzone przez podmioty publiczne, nieposiadające odpowiedniej struktury organizacyjnej umożliwiającej realizację lub nadzorowanie realizacji projektu.</p> <p>Problemy wykonawcy z płynnością.</p> <p>Zakończono realizowanego projektu.</p>

Nr dokumentacji	ref.	194
Obszar		EFRR
OP		1994–99

Klasyfikacja nieprawid•owo•ci	Konflikt interesów
Kod nieprawid•owo•ci	Rodzaj nieprawid•owo•ci niesklasyfikowany w ramach IMS
Sprawozdawczo•• w ramach IMS	Nie
Niebezpiecze•stwo	Kolor pomara•czowy
Opis mechanizmu nadu•ycia finansowego	<p>Beneficjentowi ko•cowemu (podmiotowi publicznemu) udzielono zamówienia dotycz•cego wdro•enia nowego systemu informacyjnego.</p> <p>Realizacj• projektu zlecono spó•ce prywatnej (wykonawcy), której dzia•alno•• mia•a by• monitorowana przez komitet ds. monitorowania i przyjmowania powo•any przez beneficjenta ko•cowego.</p> <p>Przewodnicz•cy komitetu ds. monitorowania i przyjmowania (odpowiedzialnego za po•wiadczenie prawid•owego funkcjonowania dostarczonego oprogramowania i jego zgodno•ci z warunkami zamówienia) by• jednak doradc• naukowym w innym przedsi•biorstwie zwi•zanym z projektem i pobiera• wynagrodzenie od wykonawcy.</p> <p>Komitet ds. monitorowania i przyjmowania, ulegaj•c presji wywieranej przez jego przewodnicz•cego, po•wiadczy• zgodno•• produktu projektu, mimo •e produkt ten nie dzia•a• prawid•owo.</p> <p>Metoda dzia•ania: wykonawca oficjalnie zap•aci• spó•ce trzeciej za pomoc w realizacji projektu.</p> <p>Prawdziwym celem tej p•atno•ci by•o jednak op•acenie doradcy naukowego zatrudnionego w spó•ce trzeciej, który fa•szywie o•wiadczy•, •e oprogramowanie dostarczone przez wykonawc• dzia•a• prawid•owo i spe•nia warunki podpisanej umowy.</p> <p>Okaza•o si•, •e doradca jest przewodnicz•cym komitetu ds. monitorowania i przyjmowania powo•anego przez beneficjenta ko•cowego.</p> <p>Wreszcie mimo •e pracownicy zg•osili problemy operacyjne zwi•zane z dzia•aniem dostarczonego systemu, beneficjent ko•cowy zatwierdzi• to po•wiadczenie zgodno•ci i przedstawi• instytucji</p>

		zarządzając wniosek o zwrot płatności.
Wykryte punkty	słabe	<p>System zarządzania/kontroli: członek organu powołającego przewodniczący komitetu ds. monitorowania i przyjmowania) brał również udział w jego realizacji.</p> <p>System zarządzania/kontroli nie zagwarantował odpowiedniego rozdelenia obowiązków przy realizacji projektu.</p> <p>Odpowiedzialność za powołanie zgodności projektu z warunkami określonymi w zamówieniu powinna spoczywać na organie niezależnym od beneficjenta końcowego, wybranym w drodze przejrzystego i jawnego postępowania.</p>
Sygnaly ostrzegawcze		<p>Wprowadzenie zmian do zakresu uprawnień przewidzianego w umowie zawartej między beneficjentem końcowym a wykonawcą.</p> <p>Podwykonawstwo części projektu.</p>

Nr dokumentacji	ref.	313
Obszar		EFS
OP		2000–2006
Klasyfikacja nieprawidłowości		<p>Konflikt interesów</p> <p>Nadużycie (treść projektu nie odpowiada celom określonym w PO)</p>
Kod nieprawidłowości		Rodzaj nieprawidłowości niesklasyfikowany w ramach IMS – 851
Sprawozdawczość w ramach IMS		Nie
Niebezpieczeństwo		Kolor czerwony

<p>Opis mechanizmu nadużycia finansowego</p>	<p>Beneficjentom komercyjnym przyznano dotacje na realizację działań na rzecz poprawy efektywności administracji lokalnej.</p> <p>Udziałowcami beneficjentów komercyjnych byli politycy oraz przedstawiciele instytucji samorządowych na szczeblu lokalnym.</p> <p>Instytucja zarządzająca wchodziła w skład krajowej administracji, na której czele stały osoby należące do tej samej partii politycznej, co udziałowcy beneficjentów komercyjnych.</p> <p>Działania wykonawcze ograniczały się głównie do obrad okręgowego stołku i seminariów organizowanych w weekendy w ośrodkach czasowych oraz do publikowania ulotek informacyjnych. W wyniku dochodzenia ustalono, że działania te były niezgodne z celem programu operacyjnego.</p> <p>Wykonawcami beneficjentów komercyjnych byli krewni udziałowców beneficjentów komercyjnych lub ich pracowników.</p> <p>Metoda działania: utworzenie pozarządowych stowarzyszeń lub spółek z ograniczoną odpowiedzialnością o bardzo niskim kapitale zakładowym i słabej infrastrukturze.</p> <p>Składanie wniosków poprzez sztuczne tworzenie warunków wymaganych do uzyskania danej dotacji.</p> <p>Wywieranie presji politycznej na instytucję zarządzającą, aby przyznała ona dotację z uwagi na rzekome spełnienie warunków określonych w zaproszeniu do składania wniosków.</p> <p>Udzielanie zamówień publicznych na usługi krewnym lub znajomym udziałowców beneficjenta komercyjnego.</p> <p>Działania wykonawcze niezgodne z celem projektu, ale umożliwiający uzyskanie nienależnej korzyści przez udziałowców beneficjenta komercyjnego lub jego krewnych.</p>
<p>Wykryte słabe punkty</p>	<p>System zarządzania/kontroli: wywieranie presji politycznej na instytucję zarządzającą, aby przyznała ona dotację konkretnym beneficjentom.</p> <p>Brak kontroli na pierwszym poziomie w odniesieniu do dokumentów potwierdzających przedstawionych przez beneficjenta komercyjnego w związku z wnioskiem o zwrot płatności.</p> <p>Kontrole na miejscu przeprowadzone przez instytucję zarządzającą nie wykryły konfliktu interesów, braku spójności między celem</p>

	<p>projektu a faktycznie podejmowanymi działaniami ani żadnej z pozostałych poważnych nieprawidłowości mających wpływ na projekt.</p> <p>Brak wytycznych dotyczących konfliktu interesów.</p>
Sygnaly ostrzegawcze	<p>Niewielka liczba wnioskodawców w ramach zaproszenia do składania wniosków – powiązania/znajomości na gruncie prywatnym między beneficjentem kołcowym a instytucją zarządzającą oraz między beneficjentem kołcowym i wykonawcami.</p> <p>Beneficjent kołcowy utworzony tuż przed złożeniem wniosku o przyznanie dotacji.</p> <p>Zarząd beneficjenta kołcowego dysponujący niewielkim lub niedysponujący żadnym doświadczeniem w dziedzinie związanej z realizacją projektu.</p> <p>Beneficjent kołcowy, którego struktura organizacyjna, zasoby ludzkie lub aktywa są niewystarczające do zrealizowania projektu.</p> <p>Ogólnikowy i niejasny opis działań przeprowadzonych przez beneficjenta kołcowego.</p>

#### 1.4. Naruszenie zasad udzielania zamówień publicznych

Nr dokumentacji	ref. 315
Obszar	EFS
OP	2000–2006
Klasyfikacja nieprawidłowości	Naruszenie zasad udzielania zamówień publicznych
Kod nieprawidłowości	614
Sprawozdawczość	Nie

w ramach IMS	
Niebezpieczeństwo	Kolor czerwony
Opis mechanizmu nadużycia finansowego	<p>Zamówienie udzielono organizacjom pozarządowym.</p> <p>Udziałowcami beneficjentów końcowych byli politycy oraz przedstawiciele instytucji samorządowych na szczeblu lokalnym.</p> <p>Beneficjenci końcowi realizowali projekty za pośrednictwem wykonawców, nie wszczynając postępowania o udzielenie zamówienia i naruszając tym samym przepisy w zakresie udzielania zamówień publicznych.</p> <p>Beneficjent końcowy zawarł szereg umów z tym samym wykonawcą. Każda umowa dotyczyła części jednego działania. Podzielenie zamówienia na szereg zamówień obejmujących niższe kwoty miało na celu uniknięcie konieczności zastosowania się do europejskich i krajowych zasad udzielania zamówień publicznych.</p> <p>Metoda działania: beneficjent końcowy dokonał sztucznego podziału projektu na szereg działań w celu obejścia europejskich i krajowych przepisów w zakresie zamówień publicznych. Faktycznie, kwota przewidziana na realizację każdego pojedynczego działania była niższa od wysokości progu ustanowionego w przepisach dotyczących wszczynania postępowania o udzielenie zamówienia. Realizację pojedynczych działań powierzono odpowiednio temu samemu wykonawcy.</p>
Wykryte słabe punkty	<p>System zarządzania/kontroli: możliwość wywierania presji politycznej w celu przyznania dotacji konkretnemu beneficjentowi.</p> <p>Działania realizowane w ramach projektu opisane w sposób ogólnikowy i niejasny.</p> <p>Instytucja zarządzająca nie kierowała się wewnętrznymi wytycznymi ani zasadami udzielania zamówień publicznych lub ich nie przestrzegała. Instytucja zarządzająca nie wykryła faktu naruszenia zasad udzielania zamówień publicznych podczas przeprowadzanych kontroli na miejscu.</p> <p>System zgłaszania nieprawidłowości okazał się zawodny, ponieważ państwo członkowskie nie zgłosiło nieprawidłowości.</p>

Sygnaly ostrzegawcze	<p>Powiązania/znajomości na gruncie prywatnym między beneficjentem komercyjnym a instytucją zarządzającą.</p> <p>Beneficjent komercyjny utworzony tu przed złożeniem wniosku o przyznanie dotacji.</p>
----------------------	--

Nr dokumentacji	ref. 255
Obszar	EFRR
OP	1994–99
Klasyfikacja nieprawidłowości	Naruszenie zasad udzielania zamówień publicznych.
Sprawozdawczość w ramach IMS	Nie
Kod nieprawidłowości	614
Niebezpieczeństwo	Kolor pomarańczowy
Opis mechanizmu nadużycia finansowego	<p>Beneficjent komercyjny udzielił zamówienia na projekty dotyczące „oczyszczania ścieków” przedsiębiorstwu budowlanemu z naruszeniem unijnych i krajowych przepisów dotyczących udzielania zamówień publicznych.</p> <p>W szczególności beneficjent komercyjny (podmiot publiczny) nie zastosował się do zasad udzielania zamówień publicznych na etapie udzielania zamówienia oraz na etapie realizacji projektu. Zaliczka oraz płatność komercyjna również zostały przekazane z naruszeniem postanowień umownych.</p> <p>Wykonawca nie zachował dokumentów potwierdzających zawierających szczegółowy opis wykonanych robót (np. księgi kosztów budowy, rejestry z inspekcji w zakresie działań naprawczych).</p> <p>Metoda działania: beneficjent komercyjny zawarł w postępowaniu o udzielenie zamówienia różne kryteria korzystne dla konkretnego</p>

	<p>oferenta, który wygra przetarg.</p> <p>W trakcie realizacji projektu, naruszając zasady dotyczące udzielania zamówień publicznych, beneficjent komercyjny wyraził zgodę na podwyższenie pierwotnych kosztów i zmian zakresu uprawnień oraz terminów przewidzianych w zamówieniu. Wykonawca nie zachował dokumentacji, która powinna potwierdzać konieczność przeprowadzenia wszystkich tych zmian (np. księgi kosztów budowy), aby uniknąć zakwestionowania decyzji podjętych przez beneficjenta komercyjnego na jego korzyść.</p>
Wykryty punkt	<p>słaby System zarządzania/kontroli: brak wytycznych i kontroli w zakresie przestrzegania zasad udzielania zamówień publicznych przez beneficjenta komercyjnego.</p> <p>Brak analizy ryzyka lub wskaźników ryzyka w odniesieniu do projektów, które należy stosować przy postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego.</p>
Sygnaly ostrzegawcze	<p>Zmiana warunków zamówienia.</p> <p>Możliwość wywierania wpływu na proces decyzyjny beneficjenta komercyjnego przez przedsiębiorstwo budowlane.</p> <p>Obowiązkowa dokumentacja dotycząca robót wykonanych przez wykonawcę nie została zachowana lub została zachowana tylko częściowo.</p> <p>Niedokładne informacje zawarte w księgach rachunkowych prowadzonych przez wykonawcę.</p>

Nr dokumentacji	ref. 142
Obszar	EFRR
OP	2000–2006
Klasyfikacja nieprawidłowości	Naruszenie zasad udzielania zamówień publicznych
Sprawozdawczość w ramach IMS	Nie



Kod nieprawid•owo•ci	614
Niebezpiecze•stwo	Kolor czerwony
Opis mechanizmu nadu•ycia finansowego	<p>Instytucja zarz•dzaj•ca, przy u•yciu zasobów w ramach •rodka pomocy technicznej, udzieli•a zamówie• publicznych na us•ugi w zakresie IT bezpo•rednio konkretnej spółce prywatnej bez uprzedniego wydania zaproszenia do sk•adania ofert, lekcewa••c tym samym unijne i krajowe przepisy dotycz•ce udzielania zamówie• publicznych.</p> <p>Instytucja zarz•dzaj•ca funkcjonuje jako podmiot gospodarczy (beneficjent ko•cowy) w przypadkach, w których korzysta z funduszy przeznaczonych na pomoc techniczn•. W zwi•zku z tym w przedmiotowym obszarze ka•da obowi•zkowa zasada dotycz•ca beneficjenta ko•cowego ma równie• zastosowanie do instytucji zarz•dzaj•cej; ka•dy b••d w zarz•dzaniu pope•niony przez instytucj• zarz•dzaj•c• mo•e skutkowa• powstaniem nieprawid•owo•ci zgodnie z art. 1 ust. 2 rozporz•dzenia (WE) nr 2988/95 lub zgodnie z art. 28 rozporz•dzenia (WE) nr 1828/2006.</p> <p>Metoda dzia•ania: udzielanie zamówie• na us•ugi w zakresie IT bezpo•rednio wykonawcy bez uprzedniego opublikowania zaproszenia do sk•adania ofert, równoznaczne ze zlekcewa•eniem zasad udzielania zamówie• publicznych ustanowionych dyrektyw• 92/50 oraz krajowymi przepisami wykonawczymi.</p>
Wykryte punkty s•abe	<p>System zarz•dzania/kontroli: brak wytycznych dla instytucji zarz•dzaj•cej w zakresie zamówie• publicznych.</p> <p>Brak specjalnych programów szkole• skierowanych do pracowników instytucji zarz•dzaj•cej na temat prawodawstwa dotycz•cego zamówie• publicznych.</p> <p>Instytucja audytowa nieposiadaj•ca systemu analizy ryzyka w odniesieniu do •rodków pomocy technicznej.</p> <p>Brak kontroli zgodno•ci z zasadami udzielania zamówie• publicznych.</p> <p>Mo•liwo•• wywierania przez wykonawc• wp•ywu na proces decyzyjny instytucji zarz•dzaj•cej.</p>

Sygnaly ostrzegawcze	Rodzaj i kwota zamówienia objętego obowiązkiem wszczęcia postępowania o udzielenie zamówienia.  Cena zapłacona za wykonanie usług wyższa niż średnia cena rynkowa.
----------------------	--

Nr dokumentacji	ref. 269
Obszar	EFOGR – Sekcja ORIENTACJI
OP	2000–2006
Klasyfikacja nieprawidłowości	Naruszenie zasad udzielania zamówień publicznych  Działania niezakazane  Naruszenie reguł konkurencji.
Kod nieprawidłowości	614 – 811 – 612
Sprawozdawczość w ramach IMS	Nie
Niebezpieczeństwo	Kolor czerwony
Opis mechanizmu nadużycia finansowego	Beneficjentowi komercyjnemu (podmiotowi publicznemu) udzielono zamówienia na realizację projektu dotyczącego budowy systemu irygacyjnego.  Przed datą udzielenia zamówienia beneficjent komercyjny zlecił realizację projektu spółce trzeciej bez uprzedniego wszczęcia postępowania o udzielenie zamówienia, lekceważąc tym samym przepisy unijne i krajowe.  Ponadto umowa zawarta między beneficjentem komercyjnym a podwykonawcą zawierała klauzulę zobowiązującą podwykonawcę do zakupu znacznej części materiałów od konkretnej spółki trzeciej.  Wspomniana spółka trzecia nabywała towary zamówione przez wykonawcę od innej spółki prowadzącej działalność handlową na tym samym rynku. W rezultacie koszty tych materiałów zostały zawyżone.  Projektu nie zakończono z powodu sporów prawnych między beneficjentem komercyjnym a wykonawcą.

	<p>Metoda działania: wywieranie nacisku na instytucję zarządzającą, aby wybrała konkretny projekt. Dowodem zawarcia tej „umowy wstępnej” między instytucją zarządzającą a beneficjentem końcowym był również fakt, że zamówienia na realizację projektu udzielono przed podjęciem przez instytucję zarządzającą formalnej decyzji o przyznaniu dotacji na realizację projektu.</p> <p>Następnie beneficjent końcowy zlecił wykonanie robót budowlanych wykonawcy bez uprzedniego wydania zaproszenia do składania ofert. Zgodnie z podpisaną umową wykonawca był zobowiązany do nabycia materiałów od konkretnego podmiotu gospodarczego, aby uzyskać nienależne korzyści. Wspomniany podmiot gospodarczy nabył jednak materiały od innego przedsiębiorstwa prowadzącego działalność handlową na tym samym rynku. Schemat działania był następujący: wykonawca A był zobowiązany (przez beneficjenta końcowego) do nabycia materiałów od podmiotu B, który nabył je od podmiotu C (przy czym B i C były konkurentami na tym samym rynku).</p> <p>Ustanowienie takiego warunku w umowie doprowadziło ostatecznie do zakłócenia konkurencji oraz zawyżenia kosztów materiałów.</p>
<p>Wykryte punkty</p>	<p>sabe System zarządzania/kontroli: beneficjent końcowy może wpłynąć na proces decyzyjny instytucji zarządzającej, jeżeli chodzi o wybór projektów.</p> <p>Podczas kontroli na pierwszym poziomie nie stwierdzono naruszenia regulacji konkurencji UE ani krajowych zasad udzielania zamówień publicznych.</p> <p>Brak wytycznych i programów szkolenia dla pracowników instytucji zarządzającej na temat postępowania o udzielenie zamówienia.</p>
<p>Sygnaly ostrzegawcze</p>	<p>Brak możliwości finansowych lub operacyjnych wykonawcy.</p> <p>Brak doświadczenia beneficjenta końcowego w zakresie projektów, których realizacja wymaga wszczęcia postępowania o udzielenie zamówienia.</p>

### 1.5. Działania nie podjęto, nie zakończono lub nie wykonano zgodnie z zasadami

Nr dokumentacji	ref. 143
Obszar	EFS
OP	1994–99
Klasyfikacja nieprawidłowości	Działania nie wykonano zgodnie z zasadami – brak dokumentów potwierdzających
Sprawozdawczość w ramach IMS	Nie
Kod nieprawidłowości	812 – 210
Niebezpieczeństwo	Kolor pomarańczowy
Opis mechanizmu nadużycia finansowego	<p>Podmiot gospodarczy przedstawił instytucji zarządzającej projekt dotyczący przeprowadzenia kursów szkolenia zawodowego. Po wyborze podmiot zlecił realizację projektów spółkom trzecim, ponieważ nie posiadał niezbędnej infrastruktury ani wiedzy specjalistycznej. Ramy prawne nie zezwalały jednak na takie przekazanie obowiązków; beneficjent komercyjny nie poinformował o tym fakcie instytucji zarządzającej.</p> <p>Popełnienie nadużycia finansowego ułatwił znajomy beneficjenta komercyjnego, który był członkiem rady oceniającej (tj. organu odpowiedzialnego za wybór projektów) instytucji zarządzającej.</p> <p>Metoda działania: podmiot gospodarczy przedstawił swoje projekty instytucji zarządzającej. Z powodu nacisków wywieranych przez członka rady oceniającej podmiot gospodarczy otrzymał dotację i został beneficjentem komercyjnym. Następnie beneficjent powierzył zadanie realizacji projektów wykonawcom trzecim. Beneficjent komercyjny mógł ukryć ten stan rzeczy przed instytucją zarządzającą, ponieważ we wniosku o zwrot wydatków umieścił deklaracje zamiast faktur lub innych równoważnych dokumentów. Brak dokumentów potwierdzających dotyczących wydatków również umożliwił beneficjentowi komercyjnemu zawyżenie kosztów.</p>

Wykryte punkty	<p>System zarządzania/kontroli. Osoba biorąca udział w postępowaniu o udzielenie zamówienia wywiera naciski, aby dotacja przyznano konkretnemu podmiotowi gospodarczemu. Brak wytycznych dotyczących kontroli, jakie należy przeprowadzić na etapie udzielania zamówienia w odniesieniu do projektu, aby sprawdzić możliwość beneficjenta końcowego, jeżeli chodzi o realizację projektu.</p> <p>Brak kontroli dotyczących faktycznych możliwości beneficjenta końcowego, jeżeli chodzi o realizację projektu.</p> <p>Brak zgodności z zasadami dotyczącymi realizacji wydatków przedstawionych przez beneficjenta końcowego (wydatki zatwierdzono na podstawie deklaracji wydanych przez beneficjenta końcowego).</p>
Sygnały ostrzegawcze	<p>Brak wytycznych pozwalających na uniknięcie możliwego konfliktu interesów.</p> <p>Beneficjent końcowy ustanowiony tu przed przedstawieniem projektu.</p> <p>Brak doświadczenia zarządcy beneficjenta końcowego w obszarze, którego dotyczy szkolenie zawodowe.</p>

Nr dokumentacji	ref. 139
Obszar	EFS
OP	1994–99
Klasyfikacja nieprawidłowości	Działania niepodjęte – Fałszywe dokumenty potwierdzające – Niezadeklarowane dochody
Kod nieprawidłowości	810 – 213 – 840
Sprawozdawczość w ramach IMS	Nie
Niebezpieczeństwo	Kolor pomarańczowy

<p>Opis schematu nadu•ycia finansowego</p>	<p>Dwóch beneficjentów ko•cowych (spó•ki z ograniczon• odpowiedzialno•ci•), posiadaj•cych wspóln• siedzib• i wspóln• infrastruktur•, otrzyma•o dotacj• na realizacj• szeregu projektów maj•cych na celu przeprowadzenie kursów szkolenia zawodowego podnosz•cych kwalifikacje osób bezrobotnych.</p> <p>Zamiast bra• udziału w szkoleniach uczestnicy szkolenia byli zatrudniani przez spółki trzecie (tak zwane spółki współ•pracuj•ce) jako si•a robocza, staj•c si• tym samym ogniwem •a•cucha produkcji.</p> <p>Tym samym cz••• kosztów pracy spółek współ•pracuj•cych zosta•a pokryta z dotacji UE. Ponadto towary wyprodukowane przez uczestników szkolenia by•y sprzedawane, a korzy•ci z tej sprzeda•y nie zg•oszono instytucji zarz•dzaj•cej.</p> <p>Metoda dzia•ania: z jednej strony beneficjenci ko•cowi przedstawili instytucji po•rednicz•cej projekty spe•niaj•ce wszystkie kryteria okre•lone w zaproszeniu do sk•adania wniosków, a z drugiej strony zatrudnili uczestników szkolenia w charakterze si•y roboczej stanowi•cej ogniwo •a•cucha produkcji prowadzonej przez spółki trzecie, zapewniaj•c niewiele kursów szkoleniowych lub nie zapewniaj•c ich wcale.</p> <p>Nast•pnie beneficjenci ko•cowi przedstawili instytucji po•rednicz•cej fa•szywe deklaracje i sfa•szowane dokumenty potwierdzaj•ce zawieraj•ce informacje o regularnej realizacji projektów w celu otrzymania p•atno•ci.</p> <p>Dok•adniej rzecz ujmuj•c, beneficjenci ko•cowi sfa•szowali list• obecno•ci i podpisy oraz wydali fa•szywe faktury za dzia•ania zwi•zane ze szkoleniami, których nigdy nie przeprowadzono. Wykorzystanie pomieszcze• spółek współ•pracuj•cych do prowadzenia wszystkich dzia•a• „szkoleniowych” u•atwi•o pope•nienie nadu•ycia.</p>
<p>Wykryte s•abe punkty</p>	<p>System zarz•dzania/kontroli: podczas dzia•a• kontrolnych prowadzonych przez instytucj• po•rednicz•c• (kontroli na pierwszym poziomie) nie wykryto •adnych nieprawid•owo•ci.</p> <p>Brak jawno•ci i przejrzysto•ci w odniesieniu do celu projektów.</p>
<p>Sygn•y ostrzegawcze</p>	<p>Ograniczone mo•liwo•ci beneficjentów ko•cowych, je•eli chodzi o realizacj• projektów. Kursy szkoleniowe prowadzone wy••cznie na terenie przedsi•biorstw trzecich.</p>

Nr dokumentacji	ref. 197
Obszar	EFOGR – Sekcja ORIENTACJI
OP	1994–99
Klasyfikacja nieprawidłowości	Działania niepodjęte – Fałszywe deklaracje
Kod nieprawidłowości	810 – 818
Sprawozdawczość w ramach IMS	Nie
Niebezpieczeństwo	Kolorowy
Opis mechanizmu nadużycia finansowego	<p>Beneficjent komercyjny otrzymał dotację na zakup maszyny niezbędnej do usprawnienia procesu przemysłowego.</p> <p>Koszty projektu musiały zostać pokryte ze środków unijnych, krajowych i prywatnych. W związku z tym beneficjent komercyjny musiał częściowo pokryć koszty inwestycji.</p> <p>Beneficjent komercyjny nie dysponował jednak środkami finansowymi na pokrycie swojej części kosztów realizacji współfinansowanego projektu.</p> <p>Dlatego też beneficjent komercyjny ukrył przez instytucję zarządzającą swoje trudności finansowe i pokrył swoją część wkładu, wystawiając dostawcy maszyny fałszywe czeki.</p> <p>W wyniku otrzymania fałszywych czeków dostawca wniosł powództwo do sądu w celu zajęcia maszyny sprzedanej beneficjentowi komercyjnemu. Zajęcie maszyny faktycznie dokonano, w związku z czym cel projektu nie został osiągnięty.</p> <p>Metoda działania: beneficjent komercyjny przedstawił instytucji zarządzającej fałszywą deklarację w celu udowodnienia w sztuczny sposób, że ma wystarczającą zdolność finansową, aby pokryć swoją część wkładu ze środków prywatnych.</p> <p>Nadużycie wykryto w następstwie powództwa wniesionego przez dostawcę beneficjenta komercyjnego do sądu w związku z nieotrzymaniem płatności za dostarczone maszyny.</p>

Wykryte punkty	System zarządzania/kontroli
	Instytucja zarządzająca nie dokonała kontroli zdolności finansowej beneficjenta końcowego na etapie przyznawania dotacji.
Sygnaly ostrzegawcze	Trudności finansowe beneficjenta końcowego.

Nr dokumentacji	ref. 196
Obszar	EFS
OP	2000–2006
Klasyfikacja nieprawidłowości	Działania nie wykonano zgodnie z zasadami – Wydatki niekwalifikowalne.
Kod nieprawidłowości	812 – 325
Sprawozdawczość w ramach IMS	Nie
Niebezpieczeństwo	Kolor czerwony
Opis mechanizmu nadużycia finansowego	<p>Instytucja zarządzająca zleciła zarządzanie programami operacyjnymi instytucji pośredniczej (spółce prywatnej).</p> <p>Wspomniana spółka prywatna (instytucja pośrednicza) została postawiona w stan likwidacji po zrealizowaniu programów. W ramach środka pomocy technicznej instytucja zarządzająca niecałkowicie pokryła część deficytu w funduszu emerytalnym pracowników instytucji pośredniczej, a także kosztów leasingu. Pokryta część odpowiada poziomowi współfinansowania (45 %) w odniesieniu do środka pomocy technicznej.</p> <p>Metoda działania: instytucja zarządzająca wykorzystała środki finansowe przyznane w ramach środka pomocy technicznej do celów innych niż cele określone w art. 23 rozporządzenia (WE) nr 1260/99 oraz z wyraźnym naruszeniem przepisów krajowych, zgodnie z którymi koszty likwidacji instytucji pośredniczej były ewidentnie wyłączone z kosztów kwalifikowalnych.</p>



Wykryte punkty	<p>System zarządzania/kontroli: instytucja zarządzająca, działająca jako beneficjent końcowy środka pomocy technicznej, wykorzystająca część tych środków niezgodnie z przeznaczeniem.</p> <p>Brak wytycznych dla pracowników instytucji zarządzającej odnośnie do zakresu i właściwego zastosowania środka pomocy technicznej.</p> <p>Instytucja audytowa nie wykryła tej poważnej nieprawidłowości mającej wpływ na cały program.</p> <p>Instytucja certyfikująca zawiadczyła o prawidłowości kosztów, które nie były kwalifikowalne.</p>
Sygnały ostrzegawcze	<p>Likwidacja instytucji pośredniczącej.</p> <p>Wniosek instytucji pośredniczącej o zwrot kosztów likwidacji przez instytucję zarządzającą.</p>

Nr dokumentacji	ref. 194
Obszar	EFRR
OP	1994–99
Klasyfikacja nieprawidłowości	Działania niepodjęte – Fałszywe deklaracje
Kod nieprawidłowości	818 – 810
Sprawozdawczość w ramach IMS	Nie
Niebezpieczeństwo	Kolor pomarańczowy
Opis mechanizmu nadzoru finansowego	<p>Beneficjentowi końcowemu (podmiotowi publicznemu) udzielono zamówienia na realizację projektu polegającego na wdrożeniu nowego systemu informatycznego.</p> <p>Realizację projektu zlecono następnie spółce prywatnej („wykonawcy”), której działalność miała być monitorowana przez komitet ds. monitorowania i przyjmowania powoływany przez</p>

		<p>beneficjenta ko•cowego.</p> <p>Dochodzenia OLAF wykaza•y, •e tylko niewielka cz••• ca•ego projektu faktycznie zacz••a funkcjonowa•.</p> <p>G•ówna cz••• systemu informatycznego nie by•a sprawna od dnia jego dopuszczenia do u•ytkowania.</p> <p>Beneficjent ko•cowy nie zakwestionowa• jednak wadliwego dzia•ania oprogramowania; przeciwnie: z•o•y• wniosek o p•atno•• do instytucji zarz•dzaj•cej.</p> <p>Metoda dzia•ania: do celów realizacji projektu wykonawca zawar• partnerstwo ze spó•k• trzeci•.</p> <p>Wykonawca oraz jego spó•ka partnerska mog•y wywiera• wp•yw na komitet ds. monitorowania i przyjmowania beneficjenta ko•cowego, który za•wiadczy•, •e oprogramowanie zapewnione przez wykonawc• dzia•a prawid•owo oraz jest zgodne z postanowieniami umowy.</p> <p>Beneficjent ko•cowy przyj•• po•wiadczenie zgodno•ci, mimo •e jego pracownicy zwracali wcze•niej uwag• na problemy operacyjne zwi•zane z dzia•aniem systemu, i z•o•y• wniosek o p•atno•• do instytucji zarz•dzaj•cej.</p>
Wykryte punkty	s•abe	<p>System zarz•dzania/kontroli: brak mo•liwo•ci stwierdzenia, •e projekt nie jest realizowany we wa•ciwy sposób.</p> <p>Niska jako•• kontroli na pierwszym poziomie, bior•c pod uwag•, •e kontrola na miejscu w fazie ko•cowej projektu, maj•ca na celu potwierdzenie jego prawid•owej realizacji, nie zosta•a przeprowadzona w sposób prawid•owy.</p> <p>Brak wiedzy instytucji zarz•dzaj•cej o tym, •e realizacj• projektu cz••ciowo zlecono podwykonawcy.</p>
Sygna•y ostrzegawcze		<p>Zlecenie realizacji projektu lub jego cz••ci podwykonawcy.</p> <p>Skargi ze strony u•ytkowników ostatecznych produktu projektu.</p>

Nr dokumentacji	ref.	208
Obszar		EFS

OP	2000–2006
Klasyfikacja nieprawid•owo•ci	Dzia•ania nie wykonano zgodnie z zasadami. Wydatki niekwalifikowalne
Kod nieprawid•owo•ci	812 – 325
Sprawozdawczo•• w ramach IMS	Nie
Niebezpiecze•stwo	Kolor czerwony
Opis mechanizmu nadu•ycia finansowego	<p>Ca•kowity przydzia• funduszy w ramach •rodka strukturalnego wykorzystano z moc• wsteczna• poprzez finansowanie projektów zadeklarowanych przez instytucj• zarz•dzaj•c• jako zgodne z celem i za•o•eniami Europejskiego Funduszu Spo•ecznego.</p> <p>Okaza•o si• jednak, •e podczas realizacji projektów finansowanych z dotacji przyznanych z moc• wsteczna• wyst•pi• szereg nieprawid•owo•ci zwi•zanych z naruszeniem zasad przejrzysto•ci i rozliczalno•ci ustanowionych rozporz•dzeniami UE w sprawie funduszy strukturalnych oraz •e te projekty nie by•y zgodne z celami funduszu strukturalnego.</p> <p>Metoda dzia•ania: instytucja zarz•dzaj•ca podj••a decyzj• o uznaniu projektów ju• zrealizowanych za zgodne z programem operacyjnym funduszy strukturalnych na podstawie b••dnej decyzji administracyjnej, zgodnie z któr• projekty odpowiada•y zakresowi i pozosta•ym kryteriom okre•lonym w unijnych i krajowych przepisach dotycz•cych funduszy strukturalnych.</p> <p>Dochodzenie OLAF wykaza•o jednak, •e wszystkie obowi•zki dotycz•ce procedur przyznawania dotacji, kontroli na pierwszym poziomie, przejrzysto•ci oraz przechowywania dokumentów potwierdzaj•cych zosta•y naruszone lub zlekcewa•one.</p>
Wykryty s•aby punkt	<p>System zarz•dzania/kontroli: instytucja zarz•dzaj•ca nie zakwestionowa•a ani nie wyrazi•a sprzeciwu wobec decyzji administracyjnej opartej na b••dnej interpretacji zasad ustanowionych w rozporz•dzeniach UE dotycz•cych funduszy strukturalnych.</p> <p>Brak skuteczno•ci lub niezale•no•ci systemu zarz•dzania/kontroli. Mimo •e audyt przeprowadzony przez spó•k• prywatn• i przez s•u•b• audytu ministerstwa krajowego wykaza• nieprawid•owo•ci,</p>

	instytucja zarz•dzaj•ca po•wiadczy•a prawid•owo•• wydatków w wyniku nacisków ze strony koalicji instytucji samorz•dowych na szczeblu lokalnym.
Sygna•y ostrzegawcze	Projekty finansowane z dotacji przyznanych z moc• wstecz•. Obszar charakteryzuj•cy si• szczególnie trudn• sytuacj• gospodarcz•.

Nr dokumentacji	ref. 137
Obszar	EFRR
OP	2000–2006
Klasyfikacja nieprawid•owo•ci	Dzia•ania nie wykonano zgodnie z zasadami Wydatki niekwalifikowalne
Kod nieprawid•owo•ci	812 – 325
Sprawozdawczo•• w ramach IMS	Nie
Niebezpiecze•stwo	Kolor pomara•czowy
Opis schematu nadu•ycia finansowego	Beneficjentowi ko•cowemu (podmiotowi publicznemu) przyznano dotacj• na promocj• wizerunku konkretnego regionu. Beneficjent ko•cowy zleci• prywatnemu stowarzyszeniu z siedzib• poza UE organizacj• wydarzenia do celów realizacji projektu. Wydarzenie odby•o si• poza terytorium UE. Dotacj• wykorzystano na op•acenie kosztów podró•y i zakwaterowania przedstawicieli instytucji samorz•dowych na szczeblu lokalnym, którzy uczestniczyli w wydarzeniu, oraz kosztów us•ug wykonawcy, który przygotowa• stoisko na targi. Zamówienia na realizacj• projektu udzielono z naruszeniem zasady nr 12 dotycz•cej kosztów kwalifikowalnych ustanowionej rozporz•dzeniem (WE) nr 448/2004, poniewa• instytucja zarz•dzaj•ca nie poprosi•a pa•stwa cz•onkowskiego, aby zwróci•o si• do Komisji Europejskiej z wnioskiem o wydanie zgody. Zgoda

	<p>taka jest obowiązkowa w przypadku pomocy dotyczącej regionów najbardziej oddalonych.</p> <p>Beneficjent komercyjny nie zachowa faktur ani innych dokumentów dotyczących ofert przedstawionych do wyboru wykonawcy, aby móc potwierdzić i uzasadnić koszty realizacji projektu.</p> <p>Metoda działania: instytucja zarządzająca przyznała dotację na realizację projektu z naruszeniem zasady kwalifikowalności ustanowionej rozporządzeniem (WE) nr 448/2004.</p> <p>Następnie beneficjent komercyjny przedstawi własne deklaracje zamiast dokumentów potwierdzających.</p>
<p>Wykryte punkty</p> <p>słabe</p>	<p>System zarządzania/kontroli: instytucja zarządzająca bierze pod wpływem instytucji samorządowej na szczeblu lokalnym.</p> <p>Instytucja zarządzająca nie zapewniła zgodności z zasadą nr 12 określoną w rozporządzeniu (WE) nr 448/2004.</p> <p>Instytucja zarządzająca zatwierdziła płatności na rzecz beneficjenta komercyjnego mimo braku dokumentów potwierdzających, które mogłyby stanowić uzasadnienie wydatków, o których zwrot wnioskuje beneficjent komercyjny.</p> <p>Instytucja certyfikująca nie wykryła, że wydatki były niekwalifikowalne.</p> <p>Trudności związane z kontrolą projektów realizowanych poza UE.</p>
<p>Sygnaly ostrzegawcze</p>	<p>Projekty realizowane poza regionem, w którym program operacyjny powinien zostać zrealizowany.</p> <p>Udzielenie zamówienia publicznego na realizację projektu podmiotowi z siedzibą poza terytorium UE.</p>

## 1.6. Naruszenie w odniesieniu do systemu współfinansowania

Nr dokumentacji ref.	196
Obszar	EFS – EFRR
OP	2000–2006
Klasyfikacja nieprawidłowości	Naruszenie w odniesieniu do systemu współfinansowania Wydatki niekwalifikowalne
Kod nieprawidłowości	832 – 325
Sprawozdawczość w ramach IMS	Nie
Niebezpieczeństwo	Kolor czerwony
Opis schematu nadużycia finansowego	<p>Instytucja zarządzająca zleciła zarządzanie programami operacyjnymi instytucji pośredniczej (spółce prywatnej).</p> <p>Płatności na rzecz instytucji pośredniczej dokonano częściowo ze środków finansowych pochodzących ze źródła pomocy technicznej (udział UE) i częściowo ze środków beneficjentów końcowych (którzy wnieśli koszty odpowiadające finansowaniu ze środków krajowych).</p> <p>Płatności dokonane przez beneficjenta końcowego nie były dobrowolne.</p> <p>Skutkiem tej nieprawidłowości było naruszenie art. 32 ust. 1 rozporządzenia (WE) nr 1260/99, który ustanawia obowiązek „dokonywania płatności w całości” (beneficjent końcowy jest upoważniony do otrzymania przyznanego wkładu w pełnej wysokości i nie jest dozwolone naliczanie żadnych opłat, chyba że wkład beneficjenta jest całkowicie dobrowolny).</p> <p>Metoda działania: instytucja pośrednicząca wystawiła beneficjentowi końcowemu fakturę obejmującą koszty związane z zarządzaniem</p>

		<p>programem.</p> <p>Instytucja pośrednicząca stara się podkreślić dobrowolny charakter wkładu beneficjenta kołowego, gromadząc oświadczenia, w których beneficjent kołowy zadeklarował gotowość do wniesienia opłaty w zamian za uzyskanie dotacji.</p>
Wykryte punkty	sabe	<p>System zarządzania/kontroli: błędna interpretacja art. 32 ust. 1 rozporządzenia (WE) nr 1260/99. Brak kontroli, którego przejawem jest fakt, że instytucja audytowa nie wykryła tej poważnej nieprawidłowości wpływającej na cały program.</p> <p>Jest wysoce prawdopodobne, że wkład beneficjenta kołowego zaksięgowano jako koszt projektu. Skutkiem kołowym jest zwiększenie kosztu projektu o kwotę odpowiadającą kwocie wkładu.</p> <p>Prawodawstwo: w art. 32 ust. 1 rozporządzenia (WE) nr 1260/99 ustanowiono zakaz dotyczący obowiązkowego wkładu ze strony beneficjenta kołowego. Przepis ten dopuszcza jednak wkład o charakterze całkowicie dobrowolnym.</p> <p>W związku z tym obowiązujące ramy prawne stwarzają ryzyko związane z narzucaniem obowiązku wniesienia wkładu pod pozorem wkładu dobrowolnego.</p>
Sygnaly ostrzegawcze		Faktury dotyczące „opłat zarządczych” lub „wkładu partnerskiego”.

Nr dokumentacji	ref.	274
Obszar		EFRR
OP		2000–2006
Klasyfikacja nieprawidłowości		<p>Naruszenie w odniesieniu do systemu współfinansowania</p> <p>Naruszenie przepisów dotyczących zamówień publicznych</p>

Kod nieprawidłowości	832 – 614
Sprawozdawczość w ramach IMS	Nie
Niebezpieczeństwo	Kolor pomarańczowy
Opis schematu nadużycia finansowego	<p>Beneficjent komercyjny podpisał ze swoim wykonawcą dwie różne umowy dotyczące realizacji tego samego projektu. Pierwszą z nich, zgodnie ze wszystkimi postanowieniami określonymi w zaproszeniu do składania ofert, przedstawiono instytucji zarządzającej. Drugiej umowie (opiewającej na niższą kwotę i dotyczącej wykonania robót o większym zakresie w porównaniu z pierwszą umową) nie przekazano instytucji zarządzającej – wgląd do umowy mieli tylko beneficjent komercyjny i wykonawca. Dochodzenia wykazały, że wartość umowy opiewającej na niższą kwotę była prawie taka sama, jak wartość EFRR i środków krajowych, oraz że przeprowadzone roboty budowlane były zgodne z postanowieniami tej umowy, a nie z postanowieniami umowy przedstawionej instytucji zarządzającej.</p> <p>Umowa opiewająca na niższą kwotę nie była, rzecz jasna, zgodna z wymogami dotyczącymi postępowania o udzielenie zamówienia. W związku z tym umowa ta nigdy nie zostałaaby wybrana, gdyby została przedstawiona.</p> <p>Metoda działania: beneficjentowi komercyjnemu przyznano dotację na realizację projektu o deklarowanej wartości „X”.</p> <p>Część finansowania pochodziła ze środków unijnych i krajowych stanowi 70 % kwoty „X”.</p> <p>Następnie beneficjent komercyjny wszczął postępowanie o udzielenie zamówienia, w wyniku którego wygrywa oferta opiewająca na kwotę „X”.</p> <p>Zwycięski oferent (wykonawca) podpisuje z beneficjentem komercyjnym (fałszywym) umowę opiewającą na kwotę „X”, która spełnia warunki określone w ramach postępowania o udzielenie zamówienia, jednocześnie podpisując z tym samym wykonawcą umowę (faktyczną umowę) opiewającą na kwotę stanowiącą 70 % wartości „X”, która nie spełnia warunków, jeżeli chodzi o jakość materiałów i wymiary elementu infrastruktury.</p> <p>Wreszcie beneficjent komercyjny przedstawia instytucji pośredniczącej fałszywą umowę na realizację projektu opiewającą na kwotę „X” i ukrywa faktyczną umowę zawartą między nim a wykonawcą, opiewającą na kwotę niemalże identyczną z kwotą EFRR i środków</p>



		<p>krajowych (70 % „X”).</p> <p>W rezultacie 100 % wartości projektu zostało pokryte z funduszy UE i funduszy krajowych, a wynik postępowania o udzielenie zamówienia był przedmiotem manipulacji.</p>
Wykryte punkty	słabe	<p>System zarządzania/kontroli: brak wytycznych dotyczących dokumentów wymaganych do kontroli zdolności finansowej beneficjenta krajowego do pokrycia jego części kosztów realizacji projektu.</p> <p>Bardzo niska jakość kontroli na pierwszym poziomie, ponieważ instytucja zarządzająca nie dokonała kontroli zgodności robót budowlanych z warunkami i specyfikacjami określonymi przez beneficjenta krajowego.</p> <p>Do czasu zamknięcia dochodziła OLAF nie podjęła żadnych stosownych środków umożliwiających odzyskanie nielegalnie pozyskanych kwot, mimo że system zarządzania wykrył te nieprawidłowości, zanim zostały one stwierdzone przez OLAF.</p> <p>Brak komunikacji między instytucją zarządzającą a instytucją audytową w przypadkach, w których podejrzewa się wystąpienie nieprawidłowości.</p>
Sygnaly ostrzegawcze		Ograniczona zdolność finansowa beneficjenta krajowego.

Nr dokumentacji	ref.	275
Obszar		IFOR
OP		2000–2006
Klasyfikacja nieprawidłowości		Naruszenie w odniesieniu do systemu współfinansowania – Fałszywe dokumenty potwierdzające
Kod nieprawidłowości		832 – 325
Sprawozdawczość w ramach IMS		Nie

Niebezpieczeństwo	Kolor pomarańczowy
Opis schematu nadużycia finansowego	<p>Beneficjent komercyjny otrzymał dotację na realizację projektu. Przyznanie dotacji było uzależnione od spełnienia warunku dotyczącego odpowiedniej zdolności finansowej beneficjenta komercyjnego do pokrycia części kosztów realizacji projektu objętego współfinansowaniem (wkładu prywatnego). Beneficjent komercyjny zadeklarował instytucji zarządzającej, że posiada taką zdolność finansową, chociaż oświadczenie to nie było zgodne z prawdą.</p> <p>Podczas realizacji projektu beneficjent komercyjny przedstawił instytucji zarządzającej fałszywe koszty w odniesieniu do kwoty obejmującej prywatną część udziałów.</p> <p>Metoda działania: beneficjent komercyjny przedstawia projekt o wartości wyższej niż kwota faktycznie konieczna do realizacji projektu.</p> <p>Następnie beneficjent komercyjny zleca wykonanie części robót w ramach realizacji projektu spółce trzeciej z siedzibą poza UE (wykonawcy).</p> <p>Wykonawca wypłaca spółce A (właścicielowi beneficjenta komercyjnego) kwotę równą wartości wkładu prywatnego na rzecz projektu objętego współfinansowaniem wynikającej z fałszywej umowy dotyczącej zamówienia publicznego na usługi.</p> <p>Skutek tego działania jest taki, że beneficjent komercyjny odzyskuje kwotę równą wartości wkładu prywatnego na rzecz projektu objętego współfinansowaniem, naruszając tym samym zasady dotyczącego współfinansowania.</p>
Wykryte słabe punkty	<p>Instytucja zarządzająca/organ kontrolny: brak wytycznych administracyjnych zobowiązujących instytucję zarządzającą do przeprowadzenia dochodzenia dotyczącego zdolności finansowej beneficjenta komercyjnego do realizacji projektu.</p> <p>Instytucja zarządzająca nie wykryła faktu zawyżenia kosztów projektu.</p> <p>Organy krajowe nie zgłosiły nieprawidłowości zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 1681/94.</p>

Sygnaly ostrzegawcze	<p>Trudna sytuacja finansowa beneficjenta ko•cowego.</p> <p>Faktura dotycz•ca us•ug •wiadczonych lub towarów dostarczanych przez przedsi•biorstwa z siedzib• poza UE, mimo •e te us•ugi lub towary s• •atwo dost•pne lokalnie.</p>
----------------------	--

Nr dokumentacji	ref. 285
Obszar	EFS
OP	2000–2006
Klasyfikacja nieprawid•owo•ci	Naruszenie w odniesieniu do systemu wspó•finansowania – Fa•szywe dokumenty potwierdzaj•ce
Kod nieprawid•owo•ci	832 – 213
Sprawozdawczo•• w ramach IMS	Nie
Niebezpiecze•stwo	Kolor pomara•czowy
Opis schematu nadu•ycia finansowego	<p>Beneficjent ko•cowy zrealizowa• szereg projektów dotycz•cych szkole• zawodowych, otrzymuj•c dotacje od ró•nych instytucji zarz•dzaj•cych w tym samym pa•stwie cz•onkowskim.</p> <p>Beneficjent ko•cowy przedstawi• instytucjom zarz•dzaj•cym wnioski o zwrot kosztów personelu, które przekracza•y koszty faktycznie poniesione.</p> <p>Zawy•enie kosztów personelu po•wiadczy• równie• audytor beneficjenta ko•cowego.</p> <p>Metoda dzia•ania: beneficjent ko•cowy zastosowa• dwie ró•ne metody zawy•ania kosztów personelu i tym samym pokrywania prywatnej cz••ci wk•adu finansowego:</p> <p>a) zadeklarowa• instytucji zarz•dzaj•cej fa•szyw• (i zawy•on•) stawk• godzinow• kosztów personelu. Okaza•o si•, •e suma rzeczywistych kosztów wynagrodzenia, kwoty podatku, sk•adki na ubezpieczenie spo•eczne i wydatków administracyjnych przypadaj•ca na jednego pracownika jest równa po•owie kosztów</p>

	określonych we wniosku;  b) zadeklarowała instytucji zarządzającej zawyżoną liczbę godzin pracy.
Wykryte punkty	System audytowy: nie przeprowadzono innych kontroli w odniesieniu do podobnych projektów realizowanych przez tego samego beneficjenta kołowego, mimo że kontrola jednego projektu wykazała poważne nieprawidłowości.  Instytucja zarządzająca, przeprowadzając kontrolę na pierwszym poziomie, nie sprawdziła list płać ani umów zawartych z pracownikami, ale ograniczyła się do zatwierdzenia powiadzczenia wydatków wydanego przez audytora wewnętrznego beneficjenta kołowego.
Sygnaly ostrzegawcze	Trudna sytuacja finansowa beneficjenta kołowego, zwiększająca ich lub potrzebę popnienia naduycia finansowego.  Wartość pojedynczej transakcji odpowiada ponad połowie całkowitych kosztów projektu  Powiadzczenie wydatków wydane przez pracownika lub wykonawcę beneficjenta kołowego.

<sup>1</sup> Dz.U. L 136 z 31.5.1999, s. 20–22.

<sup>2</sup> W tym celu w art. 2 ust. 2 decyzji 1999/352/WE stanowi się, że Urząd jest odpowiedzialny za przygotowanie legislacyjnych i wykonawczych inicjatyw Komisji ukierunkowanych na zapobieganie naduyciom finansowym, a zgodnie z art. 2 ust. 5 lit. c) Urząd jest odpowiedzialny za udzielanie wsparcia technicznego, w szczególności w zakresie szkoleń, innym instytucjom lub organom, w tym również wewnątrzowym organom krajowym.

<sup>3</sup> COM(2007) 806 wersja ostateczna.

<sup>4</sup> Strategia zapobiegania naduyciom finansowym dla EFRR, Funduszu Spójności i EFS (wspólna strategia zapobiegania naduyciom finansowym), działanie 5.4: celem „Zbioru najczęstszych przypadków naduyc finansowych” jest rozpowszechnianie zbioru spraw na zasadzie ograniczonego dostępu.

<sup>5</sup> OLAF zapewnia wsparcie w zakresie szkoleń, aby wyjaśnić swoje kompetencje i dostarczy wskazówki dotyczące takich kwestii, jak: mechanizmy, tendencje, zagrożenia, wskaźniki ryzyka i metody związane z naduyciami finansowymi.

<sup>6</sup> Rozporządzenie Rady (WE, Euratom) nr 1605/2002, Dz.U. L 248 z 16.5.2002, s. 64.

<sup>7</sup> Takie same przepisy są zawarte w prawodawstwie sektorowym: w odniesieniu do okresu programowania 1994–99 – art. 23 ust. 1 rozporządzenia Rady (EWG) nr 4253/88 ujednoczonego

---

rozporządzeniem (EWG) nr 2082/93 ustanawiającego przepisy dotyczące funduszy strukturalnych; w odniesieniu do okresu programowania 2000–2006 – art. 38 ust. 1 rozporządzenia Rady (WE) nr 1260/1999 z dnia 21 czerwca 1999 r. ustanawiającego przepisy ogólne w sprawie funduszy strukturalnych oraz w odniesieniu do okresu programowania 2007–2013 – art. 70 rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności, Dz.U. L 210 z 31.7.2006.

<sup>8</sup> W „Konwencji sporządzonej na podstawie artykułu K.3 Traktatu o Unii Europejskiej o ochronie interesów finansowych Wspólnot Europejskich”<sup>8</sup> „**nadużycie finansowe**” definiuje się – w odniesieniu do wydatków – jako dowolne umyślne działanie lub zaniechanie dotyczące:

- „wykorzystania lub przedstawienia fałszywych, niecisłych lub niekompletnych oświadczeń lub dokumentów, które ma na celu sprzeniewierzenie lub bezprawne zatrzymanie środków z budżetu ogólnego Unii Europejskiej lub budżetów zarządzanych przez Unię Europejską lub w jej imieniu,
- nieujawnienia informacji z naruszeniem szczególnego obowiązku, w tym samego celu,
- niewłaściwego wykorzystania takich środków do celów innych niż te, na które zostały pierwotnie przyznane”.

<sup>9</sup> „Korupcja bierna

Do celów niniejszej Konwencji korupcją bierną stanowi umyślne działanie urzędnika, który bezpośrednio lub za pośrednictwem trzeciej osoby lub otrzymuje korzyści dowolnego rodzaju dla siebie lub strony trzeciej lub przyjmuje obietnicę takiej korzyści w zamian za dokonanie lub powstrzymanie się, z naruszeniem swoich obowiązków urzędniczych, od dokonania czynności wynikających z jego funkcji lub w ramach wykonywania jego funkcji.

Korupcja czynna

Do celów niniejszej Konwencji korupcją czynną stanowi umyślne działanie kogokolwiek, polegające na dawaniu obietnicy lub przekazywaniu, w sposób bezpośredni lub za pośrednictwem, korzyści dowolnego rodzaju, urzędnikowi lub stronie trzeciej, aby sprawił, by osoba ta dokonała lub powstrzymała się, z naruszeniem swoich obowiązków urzędniczych, od dokonania czynności wynikających z jej funkcji lub w ramach wykonywania jej funkcji”.

<sup>10</sup> Wniosek ten został sformułowany w wyniku analizy działalności operacyjnej i strategicznej działalności wywiadowczej OLAF.

<sup>11</sup> W art. 1 ust. 2 rozporządzenia Rady (WE, Euratom) nr 2988/95 z dnia 18 grudnia 1995 r. w sprawie ochrony interesów finansowych Wspólnot Europejskich (Dz.U. L 312 z 23.12.1995, s. 1) „**nieprawidłowość**” definiuje się jako:

„jakikolwiek naruszenie przepisów prawa wspólnotowego wynikające z działania lub zaniechania ze strony podmiotu gospodarczego, które spowodowało lub mogło spowodować szkodę w ogólnym budżecie Wspólnot lub w budżetach, które są zarządzane przez Wspólnoty, albo poprzez zmniejszenie lub utratę przychodów, które pochodzą ze środków własnych pobieranych bezpośrednio w imieniu Wspólnot, albo też w związku z nieuzasadnionym wydatkiem”.

W odniesieniu do funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności nieco zmieniona definicja została przytoczona w przepisach dotyczących zgłaszania nieprawidłowości (art. 1 rozporządzenia Komisji (WE) nr 2035/2005 z dnia 12 grudnia 2005 r., Dz.U. L 328 z 15.12.2005, oraz rozporządzenia Komisji nr 2168/2005, Dz.U. L 345 z 28.12.2005, zmieniających odpowiednio rozporządzenie (WE) nr 1681/94 i rozporządzenie nr 1831/94): „**nieprawidłowość**» oznacza jakiegokolwiek naruszenie przepisów prawa wspólnotowego wynikające z działania lub zaniechania ze strony podmiotu gospodarczego, które spowodowało lub mogło spowodować szkodę w ogólnym budżecie Wspólnot Europejskich w związku z finansowaniem nieuzasadnionego wydatku z budżetu Wspólnoty”. Ta sama definicja została zawarta w art. 2 ust. 7 rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 (Dz.U. L 371 z 27.12.2006) ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na okres 2007-2013.

<sup>12</sup> W rozporządzeniu (WE) nr 1681/94 zmienionym rozporządzeniem (WE) nr 2035/2005 definiuje się „podejrzanie nadużycia finansowego” jako „nieprawidłowość, która prowadzi do wszczęcia postępowania administracyjnego lub sądowego na poziomie krajowym w celu stwierdzenia zamierzonego działania, w szczególności nadużycia finansowego”. Definicja ta została przytoczona w art. 27 lit. c) rozporządzenia Komisji (WE) nr 1828/2006.

---

13 Rozporządzenie (WE) nr 1681/94 zmienione rozporządzeniem (WE) nr 2035/2005 oraz rozporządzenie (WE) nr 1831/94 zmienione rozporządzeniem (WE) nr 2168/2005 w odniesieniu do okresów programowania 1994–99 i 2000–2006, a także art. 27–36 rozporządzenia Komisji (WE) nr 1828/2006 zmienionego rozporządzeniem (WE) nr 846/2009 w odniesieniu do okresu programowania 2007–2013.

<sup>14</sup> IMS jest aplikacją internetową utworzoną w ramach AFISNG (ang. *Anti-Fraud Information Services new generation*) do celów zgłaszania nieprawidłowości drogą elektroniczną. Zapewnia bezpieczny i jednocześnie łatwy i elastyczny dostęp do upoważnionego operatora na poziomie krajowym lub regionalnym, a także odpowiada na potrzeby państw członkowskich, których struktury charakteryzuje wysoki poziom decentralizacji. OLAF opracował ten system, aby umożliwić państwom członkowskim spełnianie obowiązku zgłaszania nieprawidłowości i przypadków podejrzenia nadużyć finansowych, wykrytych w ramach ich działalności kontrolnej w zakresie wykorzystywania funduszy.

<sup>15</sup> Nie ma obowiązku zgłaszania nieprawidłowości wykrytych przez wejściem w życie rozporządzenia (WE) nr 1681/94.

<sup>16</sup> Por. załącznik statystyczny do sprawozdania rocznego za rok 2009 dotyczącego ochrony interesów finansowych UE.

<sup>17</sup> Wykaz wartości stosowanych w module dotyczącym zapobiegania nadużyciom finansowym w ramach systemu zarządzania sprawami w celu kategoryzowania nieprawidłowości i słabych punktów przedstawiono w załączniku.

<sup>18</sup> Środki zapobiegawcze mogą obejmować zawieszenie płatności, wycofanie projektu objętego współfinansowaniem UE, pokrycie ryzyka gwarancji bankowej lub włączenie klauzul dotyczących zwalczania nadużyć finansowych do umowy o udzieleniu dotacji podpisywanej z beneficjentami.